

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 koron.
 Egy hónapra 2 koron.
 VIDÉKEN:
 Egy évre 26 koron.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.
 HIRDETÉSEK:
 6-szorosos petit sor egyszer 20 M.,
 minden következőnél 16 Mlár.
 Helygondj külön 60 Mlár.
 Nyilatkozat sora 40 Mlár.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 207.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, február 2.

Hai számunk több közleményei:

- Vesérenyik: Diplomás szocialisták.**
- A költségvetés a Házban.**
- A vasutasok adója.**
- Lázadás az angol katonák közt.**
- A császár és a magyar ügyvéd.**
- Halálra ítélt ember.**
- A tanítók bálja.**
- Ferencz Ferdinand megnősült.**
- Jászai Mari és a belügyminiszter.**
- Herczeg és talmudista.**
- A plébános százezrel.**
- Tárca: Anyagi aggodás. Irta: Erdélyi Nelly.**
- Regény-Csarnok: A milliomos büntetés. Irta: M. E. Braddon.**

Diplomás szocialisták.

Arad, február 1.

Nemes célzattal írjuk le e két szót, mint társadalmi viszonyaink egészen sajátos jelenségét. A rendi alkotmány világában a kardforgatás, mellett a közügyekben való részvétel volt a nemzetalkotó elemek, a magyar nemzet tagjainak egyedüli foglalkozása. A középosztály minden fia jogot tanult. Számos híres írónk, sőt fizikusunk jogásznak indult az életben. E tekintetben is hasonlóak voltak régi állapotaink Angliához, ahol az egyetem még ma sem szakiskola, hanem a művelt élet általános előkészítő iskolája.

A gazdasági és társadalmi viszonyok újalakulásával azonban a diploma a kenyérkereset utalványává lett. A hagyományokhoz hiven diplomára törekedett a nemes ember fia s a hivatali szobák leve-

gőjébe menekültek a középbirtokos osztály hajótöröttjei. Másfelől diploma és hivatal után törte magát a társadalom magasabb rétegeibe vágyó nemrég felszabadított nép.

Egyik csoportot még ma is az ősi gőg tartja vissza a haszonhajtó vállalkozástól, ipartól és kereskedelemtől, a másik meguntta a névtelen munkát, vonzzák a díszes czimek s a hivatali élet imponáló csendje.

Az angol Chamberlain nem restelli apái srófgyárát folytatni. A magyar ifjú inkább fűz nyugtákat a kormány számára, mintsem saját boltjában mérné a posztót!

Egy új osztály alakult. Nagy feladatokkal, de kevés erővel. Nehéz társadalmi kötelezettségekkel, sovány anyagi körülmények között.

Diplomáját hordja zsebében, ez utle vele az élet rögs pályáján. Társadalmi viszonyaink azonban nem érettek meg még annyira, hogy a diploma kenyeret is adjon. Még nem halt ki a nobile officium előkelő csábja s az államgazdasági erői még nem voltak képesek megizmosodni, hogy ugy tartsák el munkásaikat, mint bármely részvénytársaság.

Gazdasági viszonyaink nem teszik lehetővé a józan és olcsó életet. Vidékünk vetekedik a fővárcssal szertelen drágaságában. A kereskedelem, a piac fejlődése nem bír lépést tartani a diplomás sereg rohamos szaporodásával. A kereslet nagy,

a kínálat lassan emelkedik ipar és kereskedelem hiányában. Így a kínálat ura, a kereslet szolgálja az áraknak. Ezenfelül a balga előítélet busásan fizetteti meg az intelligencia minden betevő falatját. Nagy lábón kell élnie, dusan berendezkedni, mert még mindig kísért a régi módi: az urnak ingyen illik dolgozni és esztelenül költeni.

Innen az a sajnálatos jelenség, hogy ha pályázatot irnak ki akár végrehajtói állásra, százával tolong a magas kvalifikáció, szűzével tolong a magas kvalifikáció egyén. Még az egykor annyira kecsesgató jogi pályá se ad illő selegendő kenyeret. Mennyi hivatalnok szorul melékfoglalkozásra, hány tanár óradijaskodásra? S nem kiváló érdeme-e a birói karunknak, ha küzdelmes élete mellett megvesztegethetetlen marad!

Aggasztó mérveket ölt az értelmi proletáriátus szaporodása. Sajátos eleme ez a magyar társadalomnak s egyedül áll a nyugateurópai államokban. A lehető legszomorubb látvány a tudomány, az államhatalom, az igazságszolgáltatás képviselőit szűkölködni, avagy kenyérkereset után futkosni látni! Az értelmiség anyagi proletáriátusát szemlélni, melynek gyászos vége a szellemi proletáriátusba való sülyedés leend.

Ez állapotokon segíteni egyaránt feladata a társadalomnak és az államnak.

A társadalom feladata a viszonyokhoz illő életmódnak lehetővé tétele. Valaha a nemes ember virtusa volt: selyemben,

TÁRCA.

Anyagi aggodás.

Irta: Erdélyi Nelly.

Mit nem adnék érte, ha leánykamat megválthatnám a bizonytalan jövő szenvedéseitől, különösen attól, hogy a szíve miatt ne kelljen szenvednie; ha megóvhatnám, hogy . . . hogy ne szerezzen!

Egy asszony, egy okos asszony, egy sokat szenvedett komoly asszony tette előttem szenvedélyes hangon ezen kijelentést.

Es én megmosolyogtam szavait.

— Azt hiszi asszonyom — mondtam — hát csakugyan azt hiszi, hogy ezzel már biztosítva volna gyermeke a szenvedések ellen. Asszonyom bizonyára ismeri Beniczky regényét: „Szabály ellen”. Ugy-e igen? Nos, hasonlóvá akaróját teljes elzárja a külvilágtól, megrektől; megakarván gátolni, hogy a leány szerezzen és hogy ezáltalán netalán szenvedjen. Es ime: minden akadály daczára, a sorompók, a kínai falak, stb. mellett is meggyűsült terve, a leány szerelmes lett és — boldog, igen, igen asszonyom, ez ugy van, ez ellen nincs megmentés, nem biztosíték, nem árthat, nem gátolhatja megjelenését semmi áldás, sem átok, nem tilalom és parancs; nincs ellenszere, sem lelkész, sem orvos nem gyógyíthatja. Isteni hatalom és ördögi bűbáj egyesü-

lése az érzelem és tehetetlenek vagyunk vele szemben. Aztán azt hiszi asszonyom, hogy aki szerelmes, annak okvetlenül és mindig és sokat kell szenvednie? Igaza van, soknak, legtöbbször ez jut osztályrészül. De viszont vannak, én látom, boldogok is. De én tudom asszonyom, mire gondol most, midőn anyai szívének gyöngéd szeretetével remeg, fél leánya jövője, azaz netalán rokonszenve okozta szenvedéseitől. Ugy arra a fiatal leányra gondol, ki ideális, nemes lelkével, melegen érző, őszintén szerető szívével, olyan rajongó szent szerelemmel csügött eszményén és ezért, csak azért annyit, oly tenger sokat, egy egész hosszú életen át szenvedett és szenved! Régi történet, én csak halomlás után ismerem. Egy fiatal leány szeret és szeretettik.

De ifjának két eszménye van: szerelme és tudománya.

Es hogy mielőbb célhoz jusson: hogy biztosítsa magának a jövőjét, éjt-napot egygyé tesz, bíráskodik, tanulmányoz, aztán felsőbb parancsnak en edelmeskedve, hosszú utra kél, idegen földrészeket fedez fel; itt fárado, kutat, legszebb éveit ősi foliánsok közzé temetve tölti el; biztatva a legszebb földi jutalom, a boldogságtól. Es a lány várt; és érkeztek sűrűn a levelek; és hírül hozták a leányt, hogy ifja ott is, a messze keleten, csak érte, csak bírhatása reményében éi; ez megkönnyíti nélkülözéseit, vigasztalja ha csügged, bátorítja; átsegíti a nehézségeken: szerelme éltető eleme és végcélja!

De az évek tova tüntek. Es a leány változatlan érzélemmel, de szorongó szívvél várta a mindinkább gyérülő leveleket; feltétlenül bizott hívében, egy perczig sem szünt meg szeretni, csak valami magyarázhatlan félelem fogta el, midőn a csalárd megkezdte. Ha ő nehezen várt leveleit; ha tudta volna, hogy saját levelei családi fondorlat áldozatává lesznek, hogy sohasem jutnak kezébe annak, a ki azt oly nehéz szívvél, oly fájo boldogsággal várta! — Es a levelek végleg elmaradoztak.

Aztán rágalmazták előtte ifját; hogy ime: ígérete rég feledve, bohóskodás, gyermekjáték volt: nem is tér vissza; talán csak évek múlva; és talán — nejjével!

Ő némán hallgatta végig ezt, nem volt válasza reá; mint azon unszolásra sem, hogy elérkeztén az idő, — menjen férjhez! — ha a rágalmat felelet nélkül hagyta; ez utóbbinak ellenszegült teljes erejével, egy szerető lélek szívósságával, mit sem akart hallani róla, mert lelkében egy titkos sejtés élt, melyről tiszta fogalmat alkotni ugyaa nem volt képes, de a mely bátoritá s inté, hogy ne adjon hitelt.

Es nem tágitott; ellenszegült minden parancsnak és nem tudott belenyugodni sorsába akkor sem, midőn már neje volt egy férfiunak, a kibezt kényszerítették. A férfitu közbős, idegen maradt előtte mindvégig és szíve hangosan követelte boldogsághoz való jogát; siratta ifju élete elvesztett boldogságát. Nem önkényt adta

brokátban járni, cigánynyál huzatni s az uriszek után két hétig lakomázni. Ma a diplomás értelmiség kezében van a nemzet jövő sorsa. Hozzá a józan életmód s a komoly előrelátás az illőbb, virtusa legyen a takarékoság, éke az egyszerűség. Lehetővé kell tenni, hogy jobban rendezhesse be úgy a maga, mint a gyermekei megélhetését; kevesebből jobban láthassa el családját; annyit fizessen lakása béreért, a mennyit az tényleg megér.

A nyugateurópai államok: Anglia, Svédország, Svájc számos formáját mutatja követendő példál az élet szövetkezés útján való olcsóbb és jobb berendezésének.

A megélhetési viszonyok könnyebbé tétele még áldásosabbá fogja tenni a kormány részéről kilátásba helyezett nagyobb javadalmazást!

Az állam részéről üdvös hatással leend a közigazgatási reform. Az új közép osztály árja nem lel a mai viszonyok közt kellő elhelyezkedésre, arányos eloszlásra az államszervezet elavult vezetőjeiben. Közigazgatásunk reformja több módját fogja nyújtani a diplomával való kenyérkeresetnek, hivatva lesz a diplomás középosztályt szorgalmas, munkabíró elemekkel egészíteni ki. A kinevezési rendszer módját nyújt az államnak a diplomás sereg torlodásait egészséges irányban vezetni: a nemzet életalkotó ereiben. Ezért az új magyar középosztály létesítésére s fentartására feltétlenül szükséges a kinevezési rendszer inau gurálása.

A rendi alkotmány sánczai közül a gőz és villam százada hazánkat a nemzeti állam felé röpíti.

A nemzeti állam immár megalakult s a kiegészítés utáni évtizedekben megerősödött. Benne a nemesi demokrácia helyére az intelligencia demokráciája lép.

Az új század hazánkat is, a nyugateurópai államokhoz hasonlóan, a szociá-

lis állam felé viszi. De nem a társadalom alsó, hanem a középrétegei létkérdésének megoldását tűzi ki céljául. Az intelligencia demokráciájának megalkotása, a diplomás értelmiség biztosítása egyesült társadalmi és állami erővel: a jövő magyar szociális állam-alap feladata!

A diplomás szociálizmus — a magyar állam szociális kérdése. (+)

POLITIKAI HIREK.

A hirdetési bélyeg eltörlése. A pénzügyminiszter, mint nekünk telegrafálják, még a pénzügyi költségvetés tárgyalása előtt betérjeszti a hirdetési és naptár-bélyeg eltörléséről szóló javaslatot. A költségvetés általános vitájában még csak *Rohonczy*, *Komjáthy*, *Bartha* Ödön, *Buzáth* és *Juris* Mihály vesznek részt. A vitát már szerdán befejezik.

A költségvetés a Házban.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —
Budapest, február 1.

Két szenczáczió érdekelte ma reggel a képviselőket. Az egyik az új lap megjelenése.

— Hol van az új lap? — kérdezték sorra a hon atyái az olvasóteremben.

— Csak este jelenik meg — volt a stereotyp válasz.

Nagyon sokszor kérdezték ezt ma — még *Fluger* Károly a legkedélyesebb szász is, a ki a másik szenczáczió tárgya volt. Híre járt ugyanis hogy *Fluger* Károly, az örök hallgató, ma beszélni fog, tehát mindjárt a budgetvita elején.

— Vajjon mit akar? — kérdezték *Pildner-től*, a *Fluger* kebelbarátjától.

— Beszélni akar! — felelte *Pildner* harsogó derütség között.

Fluger csakugyan fekete szalonruhában jelent meg és izgatottan beszélt a kérdezősködőkkel magyarul.

Sokkal inkább érdeklődtek azonban egy nagy ivpapiros iránt, a mely kézről-kézre járt a Ház tagjai között. Aláírásokat gyűjtöttek a képviselői piknikre. Sorra irták alá *Berzeviczy* Albert, gróf *Andrássy* Tivadar, *Komjáthy* Béla, *Rakovszky* István és gróf *Eszterházy* Mihály.

meg magát; nem törődött bele a megváltozhatatlanba.

A kényszer törte meg akaraterét; szerelméhez való szívós ragaszkodását! De azért szenved, szenved sokat; kötelességének él, imádja egyetlen leánykáját, de szenved, szenved még ma is! Ugy-e asszonyom, ez a sokat szenvedett anya remeg a leányaért; féltve őt, oh ha neki is ki kell járnia a szenvedések iskoláját; ugy-e ez az, a mitől fél? Oh asszonyom, legyen nyugodt; megváltotta ezen szenvedéseivel leánya boldogságát!

Az asszony sápadt arczán könyök peregetek végig. Ugy fájt a szivem látni őt. Egy fiatal nő, alig huszonhat éves, sápadt, beesett arczczal, végtelen fájdalmat kifejező szomorú szemekkel, és barna hajába sok-sok ezüstös hajszállal.

— Oh, ha csak tudnám mint tehetném leánykám boldoggá, milyen nevelést adjak neki, mely némileg elviselhetővé tegye számára az életet — szólott aggódva.

— Ha azt tudnánk, ha azt tudnánk — feleltem, oh akkor meg volna a boldogsághoz vezető labirinth Ariadne fonala, hisz akkor mind azt követnék! De igaz van asszonyom, midőn gyermekének jőnevelésétől teszi függővé legalább némileg boldogulhatását. Igaz, a jó nevelés az élet kaleidoskopszerű változataiban való megnyugvás; a változó körülményekhez való alkalmazkodni tudás; az a boldogulás titka! Tanácsot nem is vár tőlem, nem; fiatal és be kell látnom, tapasztalatlan vagyok még ahhoz, hogy ilyen fontos kérdésben tanácsot adjak! De egyet mégis, igen egyet ne hagyjon figyelmen kívül, hallgasson rám asszonyom!

Tudja mi lehet leányának szerencsétlensége, még oly gyöngéd anyai szeretet és mindenekre kiterjeszkedő gondos nevelés dacára is? A könyvek asszonyom, a könyvek, ideje előtt jutnak a serdülő gyermekleány kezébe. Hiszen tudom tanulmányozza leánya természetét, hajlamát; ügyeljen, ajánlom, vigyázzon asszonyom, különösen ha leánya anyja fogékony lelkét, ideális érzékeny kedélyét, nemes gondolkodását örökölte; és engedjen egy megjegyzést kockáztatnom: és ábrándozásra való hajlamát, akkor különösen vigyázzon. Mert hisz igaz: egy jó könyv szórakoztat és oktat egyszerre; egy jó olvasmány a legkellemesebb időtöltés és ez olvasás egyáltalán áldás az emberiségére! De vigyázzon asszonyom; egy híres elismert író kiváló műve is árthat, ha ideje előtt jut kezébe. A gyermekleány amugy is fogékony, élénk fantáziáját elcsigázza, folytonosan foglalkoztatja, a teljesen meg nem értett fogalmakat helytelenül, visszásan értelmezi; fiatal lelkét teljesen elfoglalja; komolylyá, mélyen gondolkozóvá, ábrándossá teszi, lobbanékony, ifju, gyorsan hevülő lelkét megkapja egy-egy alak, ilyenné akar válni; így akarja életét berendezni; amott olvas valamit, most ezt a tulajdonságot akarja elsajátítani, szóval beleéli magy lehetetlen, egy ábrándvilágba és később, midőn mindinkább jut szerepe az élet iskolájában, fájó szívvel fogja látni ábrándjai meghiusulását és ha makacs, ha ragaszkodik maga alkotta eszménye és elveihez, és nem tud, de talán tudja nem akar, vagy lehet akarva se tud megbátározni a rideg, a profán valóval; akkor kutató, fürkésző, bölcseledővé válik; ki meghasonlott önmagával; pesszimisztikus — és végül szerencsétlen! És ezt higye meg asszo-

Elalatt mondotta el *Neményi* Ambrus előadó a költségvetési nagy bevezető beszédét. Csak kicsiny buzgó csoport hallgatta, köztük *Kubik* Béla olyan pózban, mintha semmi más a világon nem érdekelné, mint az ez évi budget. Ott állott a hallgatók között *Papp* Géza is egy félméterrel megnöve. Felállott ugyanis az előadói lépcső párkányára.

Az előadót megéljeneztek. Utána *Kossuth* Ferencz beszélt meglepő rövidséggel. Ujat bizony nem mondott ezuttal sem. Összes ellenérveit hallottuk már. Emlékezett azokra a saját pártja is, mert azok közül is kevesen hallgatták. Utána csakugyan *Fluger* Károly beszélt németes kiejtéssel, de igen hazafiasan. Kapott is lelkes éljent eleget.

Gróf *Zichy* János, beszélt még, gazdasági politikáról, rendszerváltozásról, revízióról s aztán a budget tárgyalását holnapra halasztották.

Szünet után nagy érdeklődés mellett *Komjáthy* interpellált a román szubvenczió tárgyában.

Részletes tudósításunk itt következik:

Előterjesztések.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, báró Fejérváry Géza.

Sürgős interpellációk.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Molnár Antal jegyző bejelenti, hogy két sürgős interpelláció van bejelentve: *Komjáthy* Béla a román iskolai szubvenczió és *Szluha* István a szőlődezsma váltás tárgyában interpellálnak az ülés végén.

Szily Pongrácz előadó betérjeszti a kolozsmonostori szerződésre vonatkozó jelentést.

Ezután harmadszori olvasásban is megszavazták a harmincz milliós póthitelről szóló törvényjavaslatot.

Az 1900. évi költségvetés.

Neményi Ambrus előadó ismerteti a költségvetést. Elsőbb is hosszabban fejtegeti az államadósság törlesztésének szükségességét, a mit nagy takarékosággal érünk el. Elismeri, hogy a kvóta tetemesen terheli a budget-et, de ezt az ország el fogja viselni, csupán arra ügyeljük, hogy a közöszgyi költségek nagyobb mérvben ne növekedjenek. Növelni fogja a kiadásokat a közigazgatási reform életbe

nyom, oh én tudom, tényekkel, szomorú tényekkel tudom igazolni! En ismerem valakit asszonyom, a ki be tudná ennek igazságát bizonyítani; valakit, aki a tudni vágyó gyermek mohóságával, nagyon is idő előtt elnyelt, titokban olvasott regényeknek köszönheti nagyrészen mai exaltált lelkiallapotát!

Reám emelte okos szemait; vállamra tette a kezét s fürkészőleg nézve arczomba, szólott:

— Olyan meggyőzően beszél kis philisophus és mondhatom, igazán köszönöm tanácsát: teljesen igaza van. De szinte azt kell hinned, hogy — hogy a saját tapasztalataiból mondja: hát, hát maga fiatalágával és derült életnézeteivel nem boldog? Hiszen még az előbb azt vitatta, hogy hiszi és vallja, hogy vannak, élnek szerelmes boldog emberek is! En azt hittem, saját meggyőződéséből beszél. Csaknem maga az a pesszimisztikus, exaltált gondolkodású leány? Ugy-e nem?

Felkaczagtam: Istenem! . . . Boldog! . . . En! . . .

— De igen, én vagyok, asszonyom; ime lássa, nézze, én saját magam éltem át a kor-érettség minden keserüségét és aggódására csak avval válaszolhatok, vigyázzon, nagyon vigyázzon a leánya olvasmányaira! Ne hagyja magát ebben befolyásoltatni, talán fájdalmat okoz majd, ha gyermeke egy-egy kérését megtagadja, de gondolja meg, gyermekének szellemi előnye forog kockán.

— Igaz, asszonyom, kérdezett valamit, hogy nem-e saját meggyőződéséből vallom-e azt, hogy „vannak boldog emberek!” Nem, asszonyom, sajnos, nem; de hiszem, remélem, hogy nemcsak olyanok vagyunk, kik a szere-

lépte, de ez igen szükséges áldozat, a melytől az ország közigazgatásának kiváló javulása várható. Szól még a gazdasági és pénzügyi válságról, a melynek a megoldását várja. Az államháztartás egyensúlyának fenntarthatása érdekében a pénzügyi kormányzatnak szigorú fegyelemre, önmegtartóztatásra van szüksége. Ebben a reményben elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Éljenzés.)

Kossuth Ferencz. Elsőbb is közjogi kijelentést tesz. A költségvetés megszavazását a ház harminczkét év óta mindig bizalmi kérdésnek tekintette. Szóló és pártja pedig sem eme kormány, sem pedig bármely 67-es kormány iránt bizalommal nem viseltetik. Ők az országot teljesen önállóan és függetlenül akarják s ezért a költségvetést ennek a kormánynak meg nem szavazzák. (Helyeslés a szélső balon.) Deák Ferencz maga is csak virágnak mondotta a 67-es kiegyezést, melynek gyümölcse csak később érik meg. Maga Deák is sokkal többet óhajtott elérni, mint a menynyi a kiegyezésben benne van, s maga is azt óhajtotta, hogy a megkezdett uton tovább haladjon az ország. A 67-es kormányok ennek daczára is stagnálnak és minden fejlesztést perhorreskálnak. A kvóta és a közösigyi kiadások tetemesen fokozzák a terheket s ez ellen az ország a többség akaratával szemben semmit sem tehet. A budget nagy költségszaporulatot mutat fel. Vajjon az ország annyira vagyonosodott-e, hogy ennyi újabb terhet is elviselhet? Erre feleljen a pénzügyminiszter. Ezek a terhek az ország elszegényedését idézik elő. Határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint a képviselőház a budget elvetésével mondja ki, hogy a 67-es kormánynak semminemű költségvetést meg nem szavaz. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Fluger Károly általános élénk figyelem mellett mondja el hazafias budgetbeszédét. Előre látó kormány okszerű gazdálkodást folytat — mondá a szonok. Ezt tapasztalja ő s azt is, hogy a közjólétet előmozdítja. Olyan alkotásokra és intézményekre van szükség, a melyek elősegítik a hazaszeretet érzését (Általános élénk helyeslés) s a munkát edessé teszik (Helyeslés.) A szabadelvű haladást és fejlődést kívánja (Helyeslés) hogy így a modern állam megvalósuljon. Egyenlő jog mindenkinek minden téren és egyenlő igazság. (Helyeslés.) Így fog felvirágozni az állam. Minthogy ez a kormány arra törekszik, a költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon. Számosan köztük ellenezékiek is üdvözlik.)

Gróf Zichy János a budgetet pénzügyi szempontból bírálja. A tetemes költségtöbblet

lem minden martíriumát átszenvedtük, de olyanok is, kik boldogságát, mérhetlen boldogságát ismerik! Így hiszem, ennek így kellene lennie, ellenkező eset igazságtalanság volna az emberiség ellen! En csak hiszem, magam soh' sem voltam szerelmű, legalább soh'sem vallottam be magamnak! Küzdöttem ellene, tagadtam! Hitetlenül rázza a fejét, pedig elhiheti nekem, ez így van! Hogy lelki küzdelmembe került-e? Hogy fájt-e a küzdelem egy természetes érzés ellen? „Es miért?” kérdezi. Mert nem szabad, asszonyom; egy belső hang sugalja: „Nem szabad!” Eh, de hagyjuk ezt, nem szeretek ezzel foglalkozni? Tehát megegyezszen, asszonyom, ne attól óvja, féltse gyermekét, hogy ne szeressen, de első sorban figyeljen lelki fejlődésére. Hisz azért, mert szeret, boldog is lehet.

*

Szinte hallom, vagyis inkább hallani és látni válelem, amit a mai kis kurtaszoknyás, modern bakfisek, kik dugva, titokban regényeket olvasnak, jelen soraimat olvasva, duzzogva dobják félre a lapot és ez igénytelen sorok íróját „odakívánják, a hol a bors terem!” De én mégis csak azt mondom: idő előtt elolvasott remekmű is káros hatásúvá lehet egy fejlődő gyermekeleány lelkére, míg idejében elolvasott könyvek nemesítő hatással vannak a szép iránt, fogékony női kedélyre!

Tehát, ne haragudjanak reám, ifju hölgyeim, ha jóakarólag azt tanácslom: ne olvassanak titokban!

azt bizonyítja, hogy a pénzügyminiszter régebben célzatosan vagy előrelátás nélkül állította össze a költségvetést. Hosszabban bírálja a pénzügyminiszter exposéját s azután a földbirtokos osztály védelméről szól. E tekintetben a volt kormányok szerinte igen hibás politikát folytattak és nagyon óhajtja a gazdasági politika megváltoztatását. Itt erősen konzervatív álláspontot kíván, mert jóformán a középirtokos osztály tartotta fenn az országot ezer év óta, gyökerei összenőttek a monarchikus elvvel s az ország alkotmányával. (Helyeslés a néppárton.) Hosszan szól még a telepítésről s ezután a miniszterelnöknek egy kijelentésére tér rá. A miniszterelnök ugyanis azt mondotta, hogy gyökeres rendszerváltozásról ő soha említést sem tett. Már pedig őt azt kívánják, hogy a kormány a purifikálástól ne féljen, sőt minél gyorsabban kellene intézkednie, mert ellenkező esetben csalogódnak mindazok, a kik a kormány iránt odaadó bizalommal viseltetnek. Ha pedig tisztításról van szó, akkor a darázsfészekből sem szabad visszariadni. A régi s itt talált korrupció nem harmatcsepp, a mely a nap sugaraitól elpárolog, hanem égő seb a melyet energikusan kell gyógyítani. (Élénk tetszés a néppárton.) A mig ez be nem következik, addig bizalommal nem viseltetik a kormány iránt s mert az egyházpolitika revízióját követelni sem szünnék meg, a költségvetést nem fogadja el. (Éljenzés a néppárton.)

Elnök öt percze felfüggeszti az ülést. Előbb azonban a vita folytatását holnapra tüzi ki.

Interpellációk.

Szünet után következnek a sürgős interpellációk.

A brassói román gimnázium.

Komjáthy Béla sürgős interpellációt intéz a belügyminiszterhez a román iskolák szubventionálása ügyében. A hírlapokban megjelent közlemények szövegét nem elégitik ki és noha már a pénzügybizottságban is fölvetette a kérdést, nem kapott hiteles fölvilágosítást. Ez ügyben intézi interpellációját a belügyminiszterhez.

Szell Kálmán: Az ügy a nemzeti kérdések sférájába tartozik, és mielőtt választát megadja, arra kéri a Házat, hogy itéljen elfogulatlanul ez ügyben. Egyébként örül, hogy a szóban forgó kérdéssel nyilatkozhat. Ma adatott be — ugymond — a bukaresti kamarához egy törvényjavaslat, mely ezt a kérdést rendezni óhajtja. Mert a brassói gimnáziumot román forrásból támogatták, de 71. óta már erre nincs adat. Aztán elmondja, hogy a magyar kormány vizsgálatot indított, melynek terén kitünt, hogy a román kormány 38.500 frankot adott ebből 23.500 frank 1868. óta, 1500 frank, 1871. óta lett utalványozva.

A vizsgálat során kiderült az is, hogy a román metropolita nem jelentette be az akkori kormánynak e segélyezéseket.

Később a brassói metropolita kijelentette, hogy a szubvenzióról lemond, de bécsi uton, vagy a kormány útján tehát diplomáciai uton érvényesíti jogi igényeit. Az előző kormány nem tudta ez ügyet elintézni hiteles adatok hiányában.

Történt, hogy **Metianu** érsek az ő megválasztásakor kibocsátott pásztorlevelét elküldte Bukarestbe. Mikor ezt megtudtam, rögtön közöltem vele, hogy ezt helytelenítem s ha valami mondandója van Bukarestbe, azt közölje ezután a magyar kormány útján. (Zajos helyeslés.) **Metianu** be is látta, hogy helytelenül cselekedett és megígérte, hogy tartózkodni fog a jövőben ily lépésektől. (Zajos helyeslés.)

Már most visszatérve a gimnázium ügyére. Elmondja részletesen a vizsgálatot és kijelenti, hogy abba, hogy e kamatok a kereskedelmi iskola számára fölhasználtsanak, nem egyezik bele a magyar kormány. A román kormány teljes lojalitással terjesztette be a magyar kormánynak ez irányu, a román képviselőházba beterveztett törvényjavaslatát, és egyszersmind kijelentette a román kormány, hogy soha semmiféle szubvenziót román iskoláknak Magyarországra küldeni nem fog. Azt hiszem, ezzel az ügy oly megoldást nyert, melyre rá nem fogható, hogy az hazaaárulás. A magyar törvény, az állameszme érdeke és méltósága a legelőkelőbb módon van megvédve.

Biró Lajos: Ez aztán a magyar miniszterelnök!

Szell: Tessék most már itélni, hogy helyesen cselekedtem-e? (Helyeslés, éljenzés, taps.) **Komjáthy** arra kéri a Házat, hogy miután az idő már nagyon előrehaladt, megjegyzéseit a miniszterelnök válaszára, holnap mondassa el.

Fölkiáltások: Nem, nem! Halljuk ma!

Komjáthy erre hosszasan adja elő kifogásait és végül kijelenti, hogy a miniszterelnök válaszát nem veszi tudomásul.

Felkiáltások: Szavazzunk!

A Ház a miniszterelnök válaszát nagy többséggel tudomásul veszi.

Az ülése vége fél 4-kor.

TAVIRATOK.

Eskütétel.

Bécs, február 1. (Saját tud. távirata.) **Lützow** gróf, a külügyminiszterium második osztályfőnöke, ma délelőtt tette le a titkos tanácsosi esküt.

A képviselőház bizottságaiból.

Budapest, február 1. (Saj. tud. távirata.) A képviselőház gazdasági bizottsága **Perczel** Dezső képviselőházi elnöknek az elnöklésével ma ülést tartott, a melyben először is megállapította a Háznak folyó évi költségvetési előirányzatát s erre vonatkozó jelentésének a Ház elé terjesztésével jegyzőjét és előadóját, **Molnár** Antalt bizta meg. Ugyancsak a jegyzőjének adta ki a bizottság javaslattevésre a Ház több tisztviselőjének írtlevelét javítása tárgyában benyújtott kérvényeit. Targyalta továbbá a bizottság **Csavossy** Béla házagnak előterjesztéseit a Ház épületében szükséges tűzbiztonsági intézkedések és egyéb tatarozási munkák tárgyában, végül pedig több rendbeli segélyezés és előleg iránti kérelmet intézett el. A bizottság ülésében résztvettek még **Buzáth** Ferencz, **Jónás** Ödön, **Kobak** István, **Oláh** József és **Vass** Béla gróf bizottsági tagok.

A reichsrath összehívása.

Bécs, február 1. (Saját tud. táv.) A reichsrathot, utolsó kísérletképen, február 20-ára hívják össze.

A hágai konferencia határozatai.

Hága, február 1. (Saját tud. távirata.) A kormány törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé a választott bíróságokra vonatkozólag a hágai konferencián kötött szerződés jóváhagyásáról. A törvényjavaslat utal arra az egyhangulag hozott határozatra, hogy az állandó választott bíróság nemzetközi irodájának székhelye Hága legyen. A kormány kijelenti, hogy ebben a határozatban rendkívüli megtisztelését látja Hollandiának, a hol már a múlt századokban is gyakran kötöttek európai háborukat befejező békeszerződéseket.

A sztrájk.

Brüx, február 1. (Saját tud. távirata.) 28 aknában 3810 munkás közül 1376 dolgozik. A helyzet változatlan.

A vasutasok adója.

— Az utolsó forum előtt. —

Arad, február 1.

A közigazgatási bíróságtól most érkezett le a magy. kir. államvasutak *aradi* üzletvezetősege alkalmazottjainak ismert adóügyében a döntés. A vasutasok, mint ismeretes, a tanács, majd a közigazgatási bizottság határozatát, a mely a *községi és utadói* fizetésére kötelezi őket, megfélebbzték a közigazgatási bírósághoz. Ez

az utolsó fórum *Ludvig* János másodelnök elnöklete alatt s *Bornemissza* Bertalan előadása alapján hozta meg ítéletét, mely ellentétben egy régebbi minisztertanácsi határozattal, a *felbbezést visszautasítva, a vasutasokat a nevezett adók fizetésére kötelzi.*

A közigazgatási bíróságnak ez ügyben most Aradra érkezett, 3075—1899. K. szám alatt hozott határozata a következő:

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége alkalmazottjainak községi- és utadó ügyét, melyben az aradi közigazgatási bizottság 1899. évi november hó 1-én határozott, a máv. aradi üzletvezetősége által beadott panasz folytán 1899. évi december hó 27-én tartott nyilvános ülésében a magy. kir. közigazgatási bíróság vizsgálat alá véve, a következőleg ítél:

Ítélet:

A m. kir. közigazgatási bíróság a panaszt elutasítja.

Indokok:

A panaszolt határozattal visszautasított panaszosnak Arad szab. kir. város tanácsa által hozott ezen határozat ellen beadott felfolyamodása, mely határozattal a máv. aradi üzletvezetősége tisztii személyzete terhére 1896—99. évi községi és utadó leiratott, az 1895. évről maradt községi és utadó hátralék behajtása pedig elrendeltetett.

Panaszos ezen határozat ellen azért él panaszszal, mert ezen adók követelése iránti jog nem bír alappal; minélfogva annak kimondását kéri, hogy alkalmazottjai a 11/95. évi miniszter tanácsi határozat hatályának tartama alatt ezen adókat fizetni ne tartozzanak.

A panaszirat érvelése és az abba előterjesztett kérelem azonban *figyelembe vehető nem volt.*

Mert jogvitás esetekben a törvényhozás meghatalmazása nélkül kibocsátott rendeletek és ugyanezen elbírálás alá eső minisztertanácsi határozatok is az 1896. évi XXVI. t.-cz. 6. §-a, illetőleg az 1869. évi IV. t.-cz. 19. §-ának második bekezdésében foglalt rendelkezés alapján csak anyiban fogadhatók el jogforrások gyanánt, a menyiben a törvénynyel nem ellenkeznek.

Már pedig az 1893. évi IV. t.-cz. 15. §-a kifejezetten csak az állami tisztviselőket, a tisztteket és szolgálkat menti fel a törvényhatósági községi és utadó alól, a máv. alkalmazottak pedig a 2253—99. évi közigazgatási bírósági ítéletben bőven kifejtett indokok nyomán eszközölt illetékes törvénytárgyarázat révén ily tisztviselőkül, illetve altiszttekül és szolgálkul nem tekinthetők.

Ezen törvénynyel, illetőleg magyarázattal szemben a panasziratban hivatkozott és törvényhozási felhatalmazás nélkül hozott minisztertanácsi határozat alapján a máv. alkalmazottai részére engedélyezett adómentesség a fennforgó esetben figyelembe nem vehető.

Mint hogy pedig a közadók kezeléséről szóló s a szoban forgó adókra is irányadó 1883. évi XLIV. t.-cz. 90. §-ában megállapított elévülési határidőn belül azok bármikor kivethetők és követelhetők: a panaszolt határozat törvényen alapszik, s ennélfogva a panasznak hely adható nem volt.

Lázadás az angol katonák közt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 1.

Az angol hadsereg minden tekintetben rossz idők járnak, sőt ezután talán még rosszabbak, mint eddig. Ma ugyanis azt jelentették *Kairóból* Londonba, hogy Egyiptomban is szomorú dolgok történnek: az angol hadseregben lázadás ütött ki. És e lázadás kétszeresen veszélyes most.

A mai napon különben a következő táviratokat vettük:

London, február 1.

Buller tábornok azt táviratozza, hogy *Thorneyer* ezredest, a ki a Spions-Kopról való visszavonulást elrendelte, nem érheti gáncs. Magatartása bámulatraméltó volt.

London, február 1.

A *Reuter*-ügynökségnek jelentik Pretóriából 29-iki kelettel: Hivatalos adatok szerint a burok vesztesége a spions-kopi csatában 55 halott és 120 sebesült volt.

Davis Webster, az Egyesült-Államok belügyminiszteriumának államtitkára *Hollis* konzul és *Smuts* államügyész kíséretében *Ladysmith*be ment a csapatokhoz.

London, február 1.

A *Daily Mail*-nak nagy fontosságú hírt jelentenek *Cairóból*.

Az egyiptomi angol hadseregben zendülés ütött ki, minek következtében, a rend helyreállítására *Ondurmán*ba egy tábornokot küldtek ki. A lázadás oly mérveket öltött, hogy az angol tisztok a szolgálatot megtagadták.

A kiküldött tábornok a katonáktól a fegyverek átszolgáltatását kérte. Két zászlóalj azonban megtagadta a töltnyek kiadását. Félnék, hogy ezeknek példáját a többi hadtestek is követni fogják.

London, február 1.

*Aldershot*ba ma váratlanul az a parancs érkezett, hogy a 4. lovassági dandár készen legyen, hogy azonnal hajóra szállhasson.

London, február 1.

Hivatalos forrásból jelentik: Az angolok összes vesztesége a január 31-iki spions-kopi csatában 139 halott és 392 sebesült volt. 59 ember eltűnt, 4 fogságba jutott.

London, február 1.

A *Times*-nak jelentik *Lourenco-Marquezból* január 30-iki kelettel: *Transválból* érkezett jelentések szerint ott meg vannak róla győződve, hogy *haszontalan dolog volna Ladysmith ellen rohamot megkísérteni* és a város hatástalan ágyuzását folytatni. A hadügyi kormányzat tehát elhatározta, hogy ezen a ponton megváltoztatja taktikáját.

Temérdek fát és homokzsákot és 100 ezer kaffert küldtek ki *Johannesburgból* és *Pretóriából*. A buroknak az a szándékuk, hogy a *Klipp-Rivert* néhány mért földnyire *Ladysmith*en alul elgátolják, *Ladysmithet* ez által elárasztják és a katonákat és a lakosságot kiűzik a kazamátákból és pinczékből, hogy jobban ki legyenek téve az ágyuzásnak.

Pretória, február 1.

Freth angol kapitány hat sebesült tiszttel és a *Lancashire*-ezred kétszáz katonájával, mint hadifogoly, ideérkezett.

A *johannisbergi* „Standard and Diggers News” jelenti:

A *Krokodil-Pool* mellett a bur előőrsek és az angol katonák összeütköztek. Az utóbbiak sokkal többen voltak és a burokat visszavonulásra kényszerítették, de a burok utóbb erősítést nyertek és elkergették az angolokat állásukból.

London, február 1.

A *Reuter*-ügynökségnek jelentik *Fokvarosból*, hogy egy ágyukkal felszerelt angol sereg megszállta az *Oranje-folyó* partján *Kimberleytől* délnyugatra fekvő hegysegeket.

London, február 1.

Buller tábornok seregei három helyen ismét átkeltek a *Tugelán*. A harc egész nap tart.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Délután: *Szép Helena*, operette, Este: *A cigány*, népszimű; *Tövölgyi Margit* fellelével. (Páratlan bérlet.)

Szombat: *Troubadour*, opera. (Páros bérlet.)

Vasárnap: Délután: *Aranykakas*, bohózat. Este: *Büvös vadász*, opera. (Páratlan bérlet.)

Tosca.

— *Tövölgyi* vendégfellépése. —

Sardou rémdrámájában két hatalmas szerep dominál: a czimszerep és *Scarpia*. A drámai hősnők és hősök előszeretettel foglalják e darabot műsorukba, mert a hatalmasan kidomborított két alak nagy jeleneteikben hálás talajt talál tehetségeik kifejtésére.

Tövölgyinek temperamentumának, *Tosca* leginkább felel meg organumának és drámai erejének. *Tosca* iszonyu lelki küzdelmeit érthetővé tudja tenni, és ha elementárisan tör ki belőle a kétségbeesés hangja, a helyzet olyan, hogy az inartikulált hang is megengedhetőnek látszik. *Tövölgyi* e tekintetben nagyon tudja beleélni magát a helyzetbe és ez biztosította neki ma is a teljes sikert. A babérkoszorúhoz, melyet felnyújtottak neki, egy külön levelet fűz a bíráló, akkor, midőn konstatálja, hogy eddig bemutatott szerepei között *Tosca* áll legmagasabban.

A másik főszerepet, *Scarpia*t, *László* játszotta. Nagy érdeklődéssel nézett a közönség ezen alakítása elé, mert ebben a genreben még alig volt alkalma őt megfigyelni. A zsarnok hatalmas alakja, rettenetes vérszomjuságával megköveteli a hatalmas alakot és a dörgő organumot. Ez a kettő pedig *László*ban nincs meg. És bár ez a két hiány az illúzió rovására megy, mindamellét *László* derekasan felelt meg a nehéz feladatának. Az a jelenete, amikor *Mariot* vallatja és az aczélsavarral homlokát szoritatja, kissé elmosódott, az a rettenetes parancs: *Robert* szorits! nem hatott oly elementárisan, miként annak tulajdonképen hatnia kell. Egyéb jelenetei, különösen a meghalás jelenete, már kiváló alakítás számba ment és alaposan kiérdemelte a tapsot.

A többi szereplők mindannyian hozzájárultak a borzalom érzetének fentartásához — és ez ennél a darabnál dicséret számba mehet.

Valami volt azonban, ami nagyon is alkalmas volt arra, hogy e komoly drámának bizonyos operettszerűséget kölcsönözzön. Ez a valami némely fő és az összes mellékszereplők jelmezében rejtett. A darab ugyanis *Bonaparte* idejében játszik és a jelmezek egyiknél a *Medicie* korára emlékeztetett, másoknál a *velencei dózsék fénykorára*, megint másnál a *keresztes háboru korára* figyelmeztetett.

Egyszóval valóságos kosztümbál volt a színpadon; csak *Tosca* volt korhű jelmezben, a többiek különböző évszázadokból hazajáró lelkeknek látszottak. Ez pedig nagy hiba, erre több figyelmet kellene fordítani. **Carolus.**

* *Mignon* a jövő hét végével színre kerülhet már. A társulat már e héten adhatta volna elő, de „*Hengelet C-ie*” párisi zeneműkiadó cég, mely az opera kiadótulajdonosa késlekedett a zene- és énekkari anyag elküldésével. Ma jött az 1902. év január végéig érvényes szerződéssel az értesítés, hogy az anyag egy-két nap alatt Aradon lesz. Színpadi próbák azért eddig is voltak a darabból zongora kíséret mellett. A czimszerepet *Rédei Szidi* éneklé, a vele egyenlő rangu másik női szerepet, *Philinet Ruzsinszky* Ilona. A férfiak közül *Odry* Lehel, *Déri* Jenő és *Pintér* Imre lesznek előtérben. A rendezés munkáját *Odry* Lehel nagy becsvégygyal végzi.

* **Két opera előadás.** Szombaton a kipróbált jó szereposztással *Troubadur* kerül színre, vasárnapon *A büvös vadász* elevenítik fel, hogy a közönség az a része, mely leginkább csak vasárnap járhat a színházba, szintén élvezze ezt a kedves dallamu zeneművet.

* **Déri Jenő szerződötése.** Déri Jenő tenoristát, az aradi színház tagját, mint a *Bud. Tud.* jelenti, az Operaház igazgatósága áprilistól három évre szerződötete.

* **Komjáthy szinigazgató pöre.** Ismert dolog, hogy a múlt év tavaszán a szegedi színházra hirdetett pályázaton részt vett Komjáthy János, jelenleg debreczeni szinigazgató is. A szinügyi-bizottság, azután pedig a köztörvényhatóság neki ítélte oda a színházi bérletet három esztendőre. Komjáthy időközben meggondolta magát és miután a debreczeniek újból neki adták a színházukat, lemondott arról a dicsőségről, hogy a szegedi színházat vezesse. Komjáthy ezáltal szerződészegést követett el és a t. fő-ügyész véleményezése alapján kimondotta a város, hogy ötezer forintnyi kauczióját nem adja vissza. Ez ellen a debreczeni szinigazgató jogorvoslattal élt és pört akasztott a város nyakába, hogy óvadékát visszanyerje. A szedi törvényszék, mint polgári bíróság, holnap tárgyalja ezt a pört Salamon Zsigmond táblai bíró elnöklete alatt. Az érdekes pör elé mindkét oldalról nagy reménységgel néznek.

* **Kamarazene estély.** Az aradi vonós négyes legközelebbi estélyét f. hó 4-én vasárnap délután tartja a Központi szálló nagytermében, remek műsorral. Az első számot *Haydn* C-dur vonós négyese képezi. Ezen klasszikus kvartett kedves egyszerűségével éppen ellentétben áll a másik kamarazene-szám: *Dvorzak* vonósnégyesének modern felépítése és érdekes koloritja. Nagy érdeklődéssel várják a városban *Sperber* Frigyes tanár játékát, ki tudvalevőleg a violát mesteri módon kezeli. Jegyek ifj. Klein Mór könyvkereskedésében kaphatók, az estély előtt pedig a pénztárnál.

* **A délutáni előadások.** A pénteki és vasárnap délutáni előadásokat Leszkay igazgató fölcserélte, mert ez az énekes személyzetnek könnyebbség. Így péntek délután *Szép Heléna* kerül színre, míg vasárnap délután *„Az aranykakas”*. *Felhő* Rózsi tehát vasárnap délután játszik ez évadban utoljára, a mikor *Szentimay* Elemér újabb szerzeményeiből több dalt fog énekelni betétképen.

* **Kubelik Berlinben.** Kubelik Jan tegnap tartotta első hangversenyét Berlinben. Mint egy távirat jelenti, a kis cseh művész óriási sikert ért el a német fővárosban és a február 10. és 13-án tartandó hangversenyeire a jegyeket már ma elkapkodták.

A császár és a magyar ügyvéd.

— A februári Fehér könyvből. —

Budapest, február 1.

Fordulj meg saját tengelyed körül magyarom és előtted áll a király. Komoly kötelesség-érzettel, de nem a legjobb kedvvel nézi kedvelt — és izgága — Magyarországot.

Egy zömök kis ur áll az előtérben és várja, hogy reá vessen tekintetét. Oly rég várja, hogy szinte haptákba állva, pedig a haja ősz, a szakállja is. (Lesz az még középpütt Ferencz József modorában kiborotválva!) Szózatot természet, de most hallgat forskiftsmässig. Ügyvéd és nem argumentál, — vár és megható tekintet vetve előre, néz. Éppen, hogy azt nem mondja: „ányesztánye!” De nem, ő komoly, meg se moccan, vigyázz a leheletére, vigyázz még arra is, hogy merre sétál, a Kossuth Lajos utcán meg ne lássák.

Ez egy magyar ember, aki miniszter akar lenni. Már holnap lesz is. Ugy volt, hogy tegnap. De mára halasztották, azonban holnap lesz vagy holnapután! És még milyen tárczát fog kapni! Kereskedelmit az a fő, Dániel bárót a kedvéért tartották oxygen-tömlőkkel. Már a könyvvezetést is megtanulta egy nagykeres-

kedőnél. Hanem mégis fontosabb a pénzügy, mert a pénz a fő. És ő ért ehhez nagyon, nemcsak egyféleképpen, hanem kétféleképpen. Arany-valutista mint államférfi, de bimetalista, amikor Károlyi Sándor helyett per procura beszél . . . A pénzügy azonban csuf ügy, sima kéz kell hozzá: és nem kemény. Az övé pedig kemény, tehát a belügyet bele. Jól van, de hátha mások megharagszanak azért, ha ő nagyon örvend. Nincs külömb a kultuszminiszteri tárczánál, Wlassics úgy is megy . . . De, ha nem akar, kényszeríteni nem lehet. Maradna a horvát miniszterség, az is szép és lényeges ügy, és úgy látszik az is elvállalná. Nem tud horvátul? Megtanul, mindent megtanul. Mégis abba idő telnek, legyen tehát a király személyekörül . . . De nem gróf és nem báró.

Nem bizony, csak Horánszky Nándor.

Valami különösen furcsa az, amikor egy okos és jóra való, becsületes magyar ember a fejébe vette, hogy miniszter lesz. És még különösebb annak az utja és módja, amint egy magyar urat miniszterre megtesznek. De duplán sajátságos, ha ez utat egy köpczös, rövidnyaku, de ábrándozó, mérges, de jóságos szívű férfi választja.

Tegnap láttam a klubban: oh be megváltozott, szinte megöregedett a többféle tárczák után való nyulkálás egyszerűnek látszó munkájában. A várakozás izgalmait hogy kifárasztották: nekidőlt a nagy tanácskozó-terem oszlopának, amíg a miniszterelnökkel beszélt. Az szabadon állt — oh, annak még jó lába van — és beszélt neki, nem tudom mit, nekem biz' meg nem mondta, de lehet, hogy ezt:

— Csak még egy kicsinyt türtöztessed magadat Nándor, most nem volna alkalmas, várjuk meg a holnapot, az a tied.

És a holnap miniszterének arcvonásai megfeszültek, szép kemény vonásai megpuhultak. Egy kis aggódással elegy bizakodással nézett maga elé és nem lehetetlen, hogy szívébe, mint kinos sejtelem, beléütött a kétség; Széll nem Bánffy, ő akar, de talán a felség még egy kis próbára tesz, egy-két napig még éhezett a császár! Pedig én úgy szerettem, oly hü embere tudnék lenni . . .

Ne fogjunk senkire gondolatokat, lássunk tények után: Hogy vannak együtt Horánszky és a császár?

Régebben nem valami jól. O erősen alkotmányos és királypárti volt. Balközépi és szívéből hazafias. És lehet-e más egy szolnoki fiskális, egy ellenzéki másodvezér, egy becsületes, önérzetes, középsorsu magyar ember. Vigyázni ugyan mindig vigyázott magára. — Eszlárnál már-már védte a zsidókat. Egy jó szellem sugta neki: ne tedd, ne tedd. És vajjon lehetne-e most miniszter, ha még százszor úgy akar is, amint akar? Soha. A sors ime őt kijelölte. De neki azért csak később jutott az eszébe. Amikor Apponyi mellől kihaltak és eltávoztak az államférfiak. Ő vele maradt és kellemetes reliefet adtak egymásnak, többször. Teszem azt az egyházpolitikai vitákban. Gondolom, ekkor követte el az első lépést a holnap minisztere minisztersége érdekében. Nem hitette, hogy a reformokat komolyan akarja a császár. És végre is tőle függ, ki legyen miniszter . . .

Elszámította magát, de azért nem nagyon buslakodhatott, mert semmi sem bizonyosabb, hogy ő az elméjében, sőt az érzületében liberális. Sőt azt merném mondani, hogy direkt az ő számára találták ki a meggyőződésnek ezt az egyszerre szűk és bő, de mindenképpen cifra kalodáját. Középvilágos, elég bátor, de nem éppen vakmerő értelmének szárnya a liberális-mus határain belől elég jól elviszi. És végre is

ez a formula, sőt már a császár is b. letörődött. Istenem, istenem, hát az ember szívesen liberális, ha úgy is az. De vajjon mit kíván még ezen kívül a császár?

Egyszer elhivta, hogy tanácsot kérjen tőle. Mondják, kitünő benyomást tett ő felségére. Ő reá is kellemes hatással lehetett I-ső Ferencz József. Fölüdült, átszellemült és átalakult az idő óta. Lehet, hogy belátta: mit tud egy szolnoki ügyvéd a világról?? Azt hiszi, hogy az apostoli király nevezi ki a magyar minisztereket. Hehe, bolondság, persze hogy a császár!

Es elkövetkezének a svidrigaljovi éjszakák. Amikor két lélek marczangolta benne egymást. Az egyik az alkotmányos politikus, a másik a magyar ember, aki miniszter akar lenni.

Az egyik: helyeselte — és ki is mondta — hogy Hentzit bizvást ünnepelheti a magyar honvéd, ha a császár úgy akarja.

A másik: siratta az aradi tizenháromat és lezarándokolt az akasztottak emlékei elé.

Es istenem, milyen kicsinyke kedves ez a nagy kvóta!

Mit hallott meg a császár a beszédekből, amelyek neki szóltak, ezeket hallotta, vagy csak az aradi zarándoklást árulták be neki? Istenem, Istenem, mi történt? Ki állott az utjában, talán csak nem egy udvari káplán.

Oly jó katolikus és a kinevezés késik, és maga a pártja sem veszi körül többé oly izgatottan, mintha rájöttek volna, hogy több és jobb sorsra érdemesek, minthogy staffageul szolgáljanak egy magyar embernek, amint miniszter akar lenni.

A plébánia-templomban voltam a minapában. Ott most sokat irnak Pádúai Szent Antalnak, kérnek tőle egyet-mást. Egy czédulára fölírják mit és aztán beledobják egy perselybe. Azt is följegyzik ám a papirosra, hogy mit adnak a szegényeknek, ha a Szent meghallgatja kérésüket. Egy Locatelli nevű touloni asszony találta ki ezt és ha babona is, kenyeret ad a szegényeknek.

A templomban sötét volt. Lehet, hogy tévedek, de mintha a holnap miniszterének körvonala láttam volna . . . Lehet, hogy Pádúai Szent Antalt kérte, szólna a felségnek, hogy kegyelmes tekintetét vetné már reá:

A császár, a császár!

Halálra itatott ember.

— Akibe tölcserrel töltötték a pálinkát. —

Arad, február 1.

A velencei inkvizíció rémmeséiben olvashatunk a kinzások azon fajtájáról, mikor a kintpadra kötött áldozat torkába addig eresztik cseppenkint a vizet, míg az félhalottan marad ott. Ilyen féle dolog történt Aradon és pedig, ez a legérdekesebb — csupa *barátságból*. Az esetnek érdekessége, hogy nem is vízzel folytatták a passziót, hanem *pálinkával*, melyet ugyan fölötte szeretett *Pintye* Nika, de azért amennyit ma töltöttek bele, megártott neki, hogy *beléhalt*.

Ugy történt a dolog, hogy *Pintye* Nika 45 éves napszamos tegnap éjjel több társával együtt mulatott a Borona-utca 15. szám alatti korcsmában. Be volt rugva teljesen az egész társaság s legjobban *Pintye*, ki már nem is akart többet inni. Mikor a czimborái hiába nógatták az ivásra, a társaság egyik tagjának az az ötlete támadt, hogy *meg kell itatni*.

Örömmel fogadták a jó hecczet és *Pintyét* leszedve a lábáról itatni kezdték pálinkával. Lefektették az asztalra, lefogták kezét-lábát, azután *tölcseren keresztül üvegszámra öntötték belé a pálinkát*.

Igy beszélte ezt a rendőrség előtt Pintye felesége, ki az uráért ment a korcsmába s úgy volt tanuja a tölcsezési jelenetnek. Mikor az asszony a férjét megtalálta, az már nem volt eszméleténél. Halottmerezven feküdt az asztalon a röhögő czimborák között, kik észre se vették, hogy mit csináltak az itatással. Mikor azután meglátták, hogy Pintye ájultan fekszik az asztalon, megrémülve futottak szét a korcsmából.

Az asszony az urát haza vitte s lefektette az ágyba, mikor pedig reggel fel akarta költetni, a férfi meg volt halva.

Pintyéné jelentést tett az esetről a rendőrségnél s Leitner Ernő dr. konstata, hogy Pintye halálát szívszélhűdés okozta. Bár iszákos ember volt, de a halált rendkívüli körülmény okozta, még pedig, mint az asszony vallomásától látszik, a korcsmabeli itatás. A rendőrség most a megugrott czimborák után kutat.

Ferencz Ferdinand megnősült.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 1.

Bécsből rendkívül érdekes hirt jelent a táviró, melynek hőse *Ferencz Ferdinand* főherceg, Magyarország és Ausztria presumpatív trónörököse. A hír szerelemről, házasságról beszél, még pedig olyan formában, mely ha valónak bizonyul, *királyunkat nem követheti Ferencz Ferdinand a trónon*. A fejedelmi személyek életében gyakori az eféle mesészerű híresztelés, a szerelemről, mely erősebb, mint a becsvágy, a szédítő magasságban álló trón iránt. A meséknek vége azután rendszerint az, hogy a fejedelmi személy lemond arról, hogy igazi hős legyen belőle, lemond a szerelemről — a trónért.

A mostani dolog, mely bennünket a legnagyobb mértékben érint, nem az utóbbi fajta tartozik. Itt már *bevezett tényről* van szó, mely szerint a trónörökös szíve választottjával, *Chotek Zsófia grófnővel már meg is esküdt.*

A dologról Bécsben egyelőre titokban, de azért határozott formában beszélnek s az udvarhoz közel álló, szűkebb körben kétségtelenül tudják, hogy a főherceg a grófnővel január hóban morganatikus házasságot kötött.

A házasságról, az illető forrás szerint, a királyt is értesítették, s ő már ki is fejezte néztét a dologban. O Felsőge akaratának tulajdonítják azt a körülményt, hogy Ferencz Ferdinand főherceg a közel jövőben a házasság miatt, *lemond trónörökös jogáról*. A király trónutódja is ki van már szemelve *Ottó főherceg* személyében.

Mindez nyílt titok Bécsben, s bár az udvarnál semmit sem akarnak tudni a dologról, senki kétségbe nem vonja a valódiságát a hirnek, mely különben nem is egészen újság. Nemrégiben nap-napután foglalkoztak a lapok azzal, hogy a trónörökös nőül veszi *Chotek grófnőt*, Izabella főhercegnő udvarhölgyét. Most azután valóra vált a dolog. Akkoriban, midőn a házasságról első ízben beszéltek, nyilvánosságra jutott *Ferencz Ferdinand főhercegnek a trónöröklésről való nézete is*. Ugyanis, kinyilvánította ő Felsőge előtt, hogy szerelme tárgyáról nem hajlandó lemondani, de a trónról sem. Hogy most is fenntartja ebeli igényét, arról nincs hír.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 2. A posta- és távirda altisztek táncmulatsága (Központi szálló.)

Február 3. A helyőrségi tisztikar táncvizalma $\frac{1}{2}$ 10 órákor (Fehér Kereszt.) — Az aradi hivataloszolók betegsegélyző- és temetkezési egyletének táncvizalma (Vadember.) — A lippai állami, polgári és felső kereskedelmi iskolák hangversenyyel egybekötött táncestélye (József főherceg szálló.) — Az új-arad-zsigmondházi önkényes tüzoltó-egylet álarozsbalja (Martini sörcsarnok.) — Az aradi kereskedők körének házi estélye (Szabadsátság 17.) — A Meteor kerékpárklub házi estélye (Kass vendéglő.)

Február 4. Az aradi mészáros és hentes ifjuság táncvizalma (Központi szálló.) — A kőműves-, kőfaragó- és kőterítő betegsegélyző- és temetkezési egyesület táncvizalma (Krispin-terem.)

Február 7. A filharmonikusok házi estélye (Polgári fiiskola.)

Február 10. Az aradi székely asztaltársaság táncvizalma (Vadember.) — Az aradi kerékpárklub hangversenyyel egybekötött táncvizalma (Kass-vendéglő.) — A pankotai önkéntes tüzoltókar táncvizalma (Fehér Kereszt.) — A gurahonczai kaszinó-egylet táncvizalma (Hungária szálló.) — Az aradi mérnök- és építész-egylet táncvizalma (Központi szálló.)

Február 11. Az aradi szabómunkások táncvizalma (Központi szálló.)

Február 17. Műkedvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tiszti kaszinóban 8 órákor.

Február 18. A m. kir. államvasutak altiszti körének táncvizalma (Központi szálló.)

Február 24. Alarczszobál Uj-Aradon.

Február 27. Ronacher-estély a várbeli tiszti kaszinóban $\frac{1}{2}$ 9 órákor.

(=) **A mérnökök estélye.** A farsangi estélyen mindig kiváló nap az, mikor az aradi mérnök- és építész-egylet rendezi estélyét. Az idén február 10-ére tüzték ki a mulatságot, melyet a „Központi“-szálló nagytermében tartanak meg.

(=) **Az aradi kereskedők köre** február hó 3-án, saját helyiségében tartandó házi-estélyt tart, melynek műsora a következő:

1. a) Mozart, 12 G-dur vonós-négyes

b) Skladányi Cornél, „Alkony“ vonós négyes előadják: *Szeghő Sándor, Mayer Ede, Robitsek Samu és Scherhag Ernő* urak.

2. „Szeretem a Nőket“, vig monológ, előadja: *Hönich Márkusz* ur.

3. Briccialdi, „Szerenád“ Fuvola duett, előadják: *Schattlesz József és Doka Miklós* urak, zongorán kíséri: *Szeghő Sándor* ur.

4. Álom világ.

5. a) Románca, Czibulkától

b) Magyar népdalok énekli: *Basch Ida* urhölgy, zong. kíséri: *Ruzsonyi Endréné* urnő.

Kezdeté pontban fél 9 órákor. Tagok a bevezetendő vendégek részére névre szóló belépti-jegyeket, naponként 1 és 2 óra közt, valamint pénteken egész délután a körben (Szabadság-tér 7. sz. I. em.) a titkári hivatalban szerezhetik be.

A tanítók bálja.

— Hangverseny és táncmulatság. —

Arad, február 1.

Február elsejét a kalendárium is úgy jelzi már, hogy ez a *tanítók báljáról* híres. A tanító-bál valami külön mulatság, a melylyel a többi össze nem mérhető, fölülte áll mindnek abban, hogy első sorban és mindenek fölött kedélyes. Itt meg van az, a mi sehol más mulatságon: az előkelő társaság minden árnyalata együtt mulat, s a mit másutt lehetetlennek tartanának, itt megtalálják, s egygyé olvadva kitűnően mulatnak.

A polgári fiiskola diszterme a sok éves hagyomány betartásával ismét zsufozásig megtelt közönséggel, a mely ép oly figyelmes közönsége volt a hangversenynek, mint a mily lelkes jókedvvel tánczolt a hangverseny befejeztétől kezdve szinte pihenés nélkül reggelig. Ez pedig nem kis dolog a polgári iskola termében, a melyben fele is alig tudna mozogni, akkora közönségnek más mulatságon, itt meg — mintha csoda esett volna — a sok pár édes szinpompában fordul-perdül és észre sem veszik, hogy a levegő égetően forró a teremben.

Vagy talán nem is a levegő az, a mi felforrálja a vért . . .

Pontban nyolcz órákor hangversenyyel kezdődött a műsor.

A hangverseny minden egyes száma a műkedvelői tudásnak remeke volt.

Mindjárt az első szám Jensen „Hochzeitmusik“-ja pompás bevezetője volt a hangversenynek.

Az erőteljes induló és a hangulatos Notturus egyaránt kitűnő interpretációra talált *Lauko Lenke* és *Kövesdy Elvira* kisasszonyok játékában. A technikabeli biztosság, az előadás finomsága, színezése egyaránt meglepte a hallgatóságot.

Verdi „Aida“-jából egy duettet *Leitner Berta* és *Brunhuber Mariska* kisasszonyok énekeltek, frenetikus, jól megérdemelt tapsot aratva. A két gyönyörű hang pompásan simult, vegyült egymásba és érvényre juttatta a duett minden szépségét. A zongorakiséretet *Vargháné-Irámfy Paula* látta el ügyesen.

Roppant hatást keltett *Farkas Vilma* kisasszony művészi hegedűjátéka. Viotti 22-ik hegedűkoncertjét játszotta. Nem tudjuk mit dicsérjünk inkább, a biztos technikát, vagy az előadásban mindenütt kicsillámló meleg érzést. A szám hatását kiválóan emelte *Boros Dóra* kisasszony művészi zongorakisérete. A kiváló zenei érzék, a kísérés diszkrét finomsága erősen kiemelkedett a mindennapi felett.

Hangverseny után egyszerre átalakult a terem. Mig az óriási közönség egy része a szomszédos éttermekbe vonult, a másik rész maga segített a terem minél hamarabb tánczra alkalmassá átalakítani. A székek, a melyek pár pillanat előtt a koncert hallgatói részére a terem közepén voltak még elhelyezve, egyszerre eltűntek s köröskörül a teremben a legszebb virágfüzér vonult el: tánczos szép asszonyok és leányok. Nem is egy sor, hanem kettő hátul a gardeok, előttük a fiatalja.

A terem közepét elfoglalták a *frakklakkos* urak. Annyian voltak, hogy a sok tánczosnó közül is alig-alig jutott nekik s jobb hijján a nézésre adták magukat. Köröskörül pedig, hogy a cigány ráhuzta a Szulamith keringőjét, megindult a legvészesebb forgatag, színes, mámoros örvény, a melyben száz Loreley vonz magával ellenállhatatlanul.

És mig azt hisszük, hogy a teremben tánczot jár mindenki, a ki csak eljött, kitévedvén az éttermekbe, látjuk, hogy egy másik bálra való közönség tartózkodik azokban is, szép leányok és asszonyok kezéből fogadván el az üdítő és frissítő italokat, ételeket.

Jelen voltak:

Brunhuber Kálmáné, Brunhuber Mariska, Budai Jánosné, Budai Ida, Persa Edéné, Csurgay Ilona, Junga Jánosné, Junga Margit, Kresz Károlyné, Záray Odónné, Záray Margit, Gyurkovits Marianna, Lejtényi Sándorné, özv. Prorok Anna, Tóth F.-né, Tóth Gizella, Körn J.-né, Kopp Erzsi, Kilényi Jánosné, Kilényi Erzsi, Ferenczi Irén, Götting nővérek, özv. Göttingné, Maczkó J.-né, Gerich O.-né, Szabó Kati, Miklós Irén, Boros Vidáné, Boros Janka, Boros Dóra, dr. Fleischer S.-né, Fleischer Lujza, Fleischer Ilona, Márai M.-né, Márai Hermin, Almási Pálné, Almási Ilonka, Pareán Jánosné, Boros Jusztin, Leitner növ., Kovács Vinczéné, Leitner B.-né, Kosztká Emilné, Schreyer Harryné, Schreyer növ., Zachariás Gézané, Sarlot Domokosné, Sarlot Margit, dr. Köpf Kálmáné, Köpf Margit, Schiffer Mátyásné, Schiffer Józsa, Tóth Sarolta, Kosztolányi növ., Fecz Odónné, Kövessy Ignáczné, Kövessy Elvira, Tanfy Mária, Brunhuber Józsefné, Brunhuber Lenke, Somogyi Agostonné, Somogyi Mariska, Farkas Ernőné, Farkas növ., Simon Karolin, Tagányi Gusztávné, Körmeny Jánosné, Rozmanith Gézané, Csik Jánosné, Kamrás Béláné, Kamrás Józsa, Stern Lajosné, Stern Etelka, dr. Rosenberg Károlyné, Masztig Edéné, Masztig növ., Hajek Rezsőné, Steiner J.-né, Wolf Panna, Petrowszky Károlyné, Petrowszky Irén, Iritz

Gizella, Moldován Odönné, Gaál Lajosné, Gaál Irén, Millig Józsefné, Molitorisz G.-né, Molitorisz Vilma, Nagy Jánosné, Klapok Alajosné, Staneszku Jolán, Balogh Istyánné, Rezik nőv., Boros Béniné, Szathmáry-Öry Eszti, Ubl Ferenczné, Ubl Iloa, Terényi Lajosné, Terényi nőv., Petőfi Károlyné, Ruzsics Károlyné, Jancsovics Ferenczné, Schmidt Gyuláné, Schmidt nőv., Huszár Anna, Kovács Jakabné, Kovács nőv., Feszler K.-né, Árpád nőv., Beleznay Jánosné, Berthe Györgyné, Berthe Adél, Sági Henrikné, Wallinger Gizi, Brassai Odönné, Bruckmann Kálmáné, Bruckmann Iloa, Zuber Gizike, Baura Margit, Gruits Miklósné, Szilágyi Ignáczné, Stanity Gy.-né, Stanity Katinka, Kotsis Ferenczné, Kopp Jánosné, Dobsa Zsófi, Dobsa Károlyné, Simonffy Aladárné, Ruzsonyi Endréné, Cs. Szentiványi Anna, Repman Gyuláné, Farkas Margit, Ausprung Jánosné, König Gáborné, Ausprung Emma, Nachtnébel Odönné, Barabás Julia, Laukó Albertné, Laukó Lenke, Fekete Árpádné, Vargháné Irámfy Paula, Molnár Györgyné, Meer Arminné, Eckstein Irén, Eckstein M.-né, Kossitzky Józsefné, Sager Ida, Bartl Mariska, dr. Wiener Gyuláné, Török Vilma, Török Lajosné, Keller Gyuláné, Keller Janka, Fürnsim Janka, Walcher Ferenczné, Nagy Zsigmondné, Fürnsim Klementin, br. Bedeus K.-né, Fejér Gyuláné, Wudi Erzsike, Cziffra Jánosné, Cziffra Emma, Cziffra Irma, Gáspár Irén, Steinitzer Jenny, Wagner J. Agostonné, Simon Ferenczné (Szászváros.)

Jászai Mari és a belügyminiszter.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 1.

Hogy milyen óriási dolgot jelentene Jászai Marinak a Nemzeti Színháztól való megválása, mutatja az a körülmény, melyet fővárosi tudósítónk sürgönyöz nekünk. Széll Kálmán miniszterelnök felszólította Keglevich gróf intendánst, hogy Jászai Mari ügyéről sürgősen tegyen neki jelentést.

Hogy a tragika a Nemzeti Színházat elhagyja, azt véglegesen befejezett dolognak tartják, csupán arra nézve keringenek különféle verziók, hogy hova szerződik el Jászai. Egyik hír szerint, mint azt tegnap közöltük, Berlinbe megy s ott társulatot szervez, más híresztelés szerint pedig, mely a fentebbi czafolataként terjedt ma el a fővárosban, a Vigszínház kötelékébe lép a jövő hónap 18-tól. Az illető forrás szerint a Vigszínházzal már meg is kötötte a szerződését.

Az elszerződési híreknél még több formában beszélnek, hogy mi az oka a tragika engesztelhetetlen haragjának. Az ügy előzményei közül érdekesnek tartjuk felemlíteni a következőket:

A színház intéző körei részéről a művésznő toaletti-ügyeibe is beleszóltak, holott ismert dolog, hogy Jászai Marinál stilszerűbben öltözködni senki sem tud Magyarországon. Legutóbb is nem engedték meg, hogy az előadandó Keresztelő Szent János című darabban fekete övet viseljen, hanem azt követelték, hogy lilaszint vegyen.

Jászai különben, mint megirtuk, nem kapott annyi új szerepet, amennyit művészi ambíciója és dicsvágya kívánt. Ujabban komika szerepekre is kíváncsok. Így például Murai Károly új vigjátékában minden áron azt a szerepet akarta, melyet az igazgató Rákosi Szidinek szánt és miután az intendáns a művésznő ebbeli kívánságait nem teljesítette komolyan neheztelni kezdett.

Azt, hogy Jászai komika szerepekre készült bizonyítja, hogy Jászai Mari többször jelentette ki, hogy nagy kedve volna eljátszani néhány komikai szerepet is, minő például a Romeo és Julia dajakja. Ha tényleg a Vigszínházba megy, nyilván megkapja ezt a szerepkört is.

Arra a nyílt levélre vonatkozólag, melyet Jászai a lapokban közzétett, Keglevich István gróf ma a következő nyilatkozatot bocsátotta ki:

Több lap ma reggeli száma egy levél másolatát közli, melyet állítólag Jászai Mari a Nemzeti Színház tagja irt volna hozzám és abban értesít, hogy ő január 18-án más színházhoz szerződik el. Szükségesnek tartom erre vonatkozólag kijelenteni, hogy sem én, sem a Nemzeti Színház igazgatója Jászaiktól ilyen levelet nem kaptunk.

A művésznő az igazgatóság ajánlatára még egyáltalában nem válaszolt, minthogy a lapokhoz irt nyílt levelet én, a Nemzeti Színház igazgatója által Jászai Marihoz intézett levélre válaszul nem tekinthetem addig, míg én, vagy a Nemzeti Színház igazgatója a művésznőtől hivatalosan feleletet nem kaptam. Budapest, február 1.

Keglevich István gróf.

Fáy Szeréna, kiről az a hír terjedt el, hogy a Nemzeti Színház intendánsa őt szemelte ki Jászai helyébe, ma nyilatkozatot adott ki, hogy vele ez ügyben egyáltalában nem is tárgyaltak.

HIREK.

— Ottó főherceg lovassági főfelügyelő. A ma este megjelent „Magyar Szó” írja, hogy a lovasság eddigi főfelügyelője Paar gróf nyugalmába vonul, és helyét Ottó főherceggel töltik be.

— Stefánia esküvője. Sátoralja-Ujhelyről jelentik táviratilag, hogy Stefánia özvegy trónörökösne esküvőjét, végleges megállapodás szerint, márczius 3-án tartják meg Miramareban. Egyik tanu Lónyay Gábor gróf, a völegény testvére lesz. A bodrog-olaszi-kastély készen várja már az új magyar grófnét. Harminczkét szoba van benne, többnyire antik butorral berendezve. Lónyai Rómában biborosoktól szerezte a butorok nagyrészét, melyek között két pápai trón is van.

— Károlyi Tibor gróf lemondása. A „Magyar Szó” írja, hogy Károlyi Tibor gróf legközelebb lemond a főrendiház elnökségéről, és utóda Szapáry Gyula gróf lesz. Ez esetben azonban Vay Béla báró is lemond az alelnökségről.

— Gyertyaszentelő. Holnap, pénteken ünnepe lesz a róm. kath. egyháznak, Gyertyaszentelő Boldogasszony napját ünneplik meg s ez alkalomból a minoriták aradi templomában is ünnepi isteni tisztelet lesz. A Gyertyaszentelő Boldogasszony napjához különben egy nagyon régi néphit is fűződik. Ezen a napon fontos szerep jut a medvének. Az időjós szerepét van hivatva betölteni. Ha Gyertyaszentelő Boldogasszony napján a maczkó elhagyja oduját s künn napsugaras időt talál, megijed a saját árnyékától és visszahol a fekvőhelyére — akkor csunya idő várható. Ha azonban csunya idő van, a fellegek nem bocsájtják át a napsugarait, a maczkó künnmarad s ekkor a szép idő következik el.

— Forró levegő a Házban. A képviselőház mai ülésén két ízben is olyan dolog történt, mely kicsi hijján afférre nőtte ki magát. Komjáthy Béla mai interpellációja alatt valaki közbeszólt, hogy Bánffy miniszterelnöksége alatt nem így beszélt s most Bánffy megbízásából szól. Komjáthy erre indultosan hátra fordult és így szólt:

— Ki meri ezt állítani? Nem igaz!

— Én állítottam — mondta Szentiványi Árpád.

— Nem igaz — vágta oda még egyszer Komjáthy.

Szentiványi később Bolgár Ferencz és Blas-

kovich Ferencz képviselőket Komjáthyhoz küldte, hogy kérjenek tőle felvilágosítást arra nézve, hogy mit akart a többszörös „nem igaz” hangoztatásával kifejezni. Komjáthy kijelentette, hogy sértő szándéka nem volt s így az ügy elintézését nyert.

Komjáthynek Bogyai Máté képviselővel is hasonló ügye akadt, de a megadott felvilágosítással ezt is elintézték.

— A nyári színház ügye régen nem szerepelt már a városi bizottságokban, míg ma az építészeti bizottság foglalkozott Varjassy Lajos elnöktele alatt vele és pedig az ülőhelyei-vel. A fából való ülőhelyek elkészítését Kertész József asztalos vállalta, kinek bemutatott mintái közül válogatott a bizottság. Némi pótlással, eredményre is jutottak az ülőhelyek dolgában. Egy-egy hely 54 centiméter széles lesz, a mi bizonyára megfelelő, hiszen ugyancsak gyakorlati módon próbálgatta az építészeti bizottság annak idején, hogy elég széles-e. A bizottság legkövebb tagját ültették be s úgy nézték, hogy elférnek-e. Tekintettel voltak arra is, hogy a színház a nyári időre készül, amikor az összeszorított publikum kétszeresen érzi a kellemetlen helyzetét.

— Munkácsi Mihály aradi mesterei. A Lipcsében megjelenő Kunstchronik-ban, amely művészi dolgokban Németország legtekintélyesebb lapja, Frimmel neves műtörténész foglalkozik Munkácsi Mihály ifjukurával. Frimmel a múlt év folyamán keresztül utazta Erdélyt, s Aradon is egy néhány órát töltött. Ezt a rövid időt arra használta fel, hogy Munkácsi ifjukuráról kérdezősködjék, mert amint írja, olyan szokatlan jelenség, mint amilyen Munkácsi Mihály volt, mindenütt a rendesenél nagyobb figyelmet érdemel. Munkácsi emléke tényleg él még a vidéken. Az az asztalosmester, akinél munkácsi alkalmazva volt, egynéhány évvel ezelőtt meghalt, de a nagy mester egy másik munkatársa, Varga József asztalos élénken emlékezik mindenre, ami akkor történt. Ettől hallotta Frimmel, hogy ők mindketten az aradi rajziskolát látogatták, s Munkácsiból már akkor ki-kitört a festészet iránti hajlam. A műhely falai tele voltak Munkácsi rajzaival. Varga Munkácsit gyenge, beteges, csendes természetű embernek írja le, aki akkor már legénysorban járt, s nem volt már inas, ahogy sokan hiszik, Varga még érdekes dolgokat mondott Munkácsi nevével s békéscsabai tartózkodásáról. Állítólag Gyöngyösy Rezső aradi festő személyes vonatkozásban állt volna Munkácsival, azonkívül Aradon hallotta még Frimmel, hogy Munkácsi ottani tartózkodása alkalmával élénken foglalkozott a költészettel s a színészettel. Mindenesetre jól esik nekünk ez az érdeklődés, a melylyel s külföld egyik legnagyobb tudósa a legnagyobb magyar mester iránt viseltetik.

— Szentesen vér folyt. Szentesen vér folyt, az első vér és pirosra festette a csendőrszorongokat. Ugy történt a nagy eset, hogy tegnap este érkeztek Szentesre Pichler Győző és Marjay Péter országgyűlési képviselők. Pichlerre még az első választás óta feni fogát a Simapárt, mely egyuttal nagyon tart Marjaytól, ki Szentesen református segédlelkész volt és ott nagy népszerűsége tett szert. Sima izgatására több száz ember jelent meg a vasuti állomáson, hogy Pichler és Marjay megérkezése alkalmával óriási botrányt rögtönözzenek. Történt is botrány, de nem olyan, aminőt Simák vártak. Aradi rendőrkapitány, ki, mióta eirendelték ellene a fegyelmi vizsgálatot, sokkal szigorubban fogja fel hivatását, rendre és szétosztásra hívta fel a zajongó tömeget. A kapitány nem boldogult rendőreivel, mire a csendőrök

segítségét vette igénybe. A tömeg most is ellentállt, sőt bántalmazta a csendőroket. A csendőrok erre *szuronyrohamot intéztek a tünetök ellen. Négy ember megsebesült.* Az elkeseredés óriási. Simáék most a kifolyt vérről izgatják a népet. Nagy botrány az is, amit *Gálffy Sándor* Sima lapjának szerkesztője csinál. *Gálffy* ma a Csongrád megyei Ellenzékben a legszemérmelenebbül izgat a főispáni levélhamisítással. A főispán, a választási elnök, *Hentaller* képviselő ellen oly kifejezéseket használ, melyeket nem lehet közölni. Sima jelöltje *Molnár Jenő dr.*, noha a kitéréséről szóló hír eddig nem valósult meg, nyílt piacon antiszemita beszédeket tart.

— **Összeütközött mozdonyok.** Szegeden, mint nekünk sürgönyzik, ma éjjel két mozdony egymásnak ment. Mindkettő összetört, a rajtuk levő személyzetnek azonban semmi baja sem történt.

— **Schwarcz Gyula a ravatalon.** *Schwarcz Gyula* egyetemi tanárt, a tegnap elhunyt európai híru tudóst díszes ravatalra helyezték *molnár-utcai lakásának dolgozó szobájában.* A ravatalt valóságos virágerdő környékezi, és a díszes antik szarkofágot is egészen beborították a még folyton érkező koszorúk. A tudomány-egyetem, a bölcsészeti kar, az Egyetemi Kör, a Tudományos Akadémia díszes babérkoszorúkat helyeztek a ravatalra. A ravatalnál egymást érik a részvétlátogatók, igen sokan pedig táviratokkal fejezték ki részvétüket az özvegynek. Az elhunyt tudóst pénteken délután 3 órakor temetik a gyászházba. A keresési-uti temetőben, a főváros által adományozott diszír helyen helyezik örök nyugalomra. A család a következő gyászjelentést adta ki a halálesetről:

Özv. Schwarcz Gyuláné Csemiczky Mária, a maga és a nagyterjedelmű rokouság nevében fájdalomtól megtörve jelenti, hogy páratlanul gyöngéd férje, dr. *Schwarcz Gyula* egyetemi ny. r. tanár, akadémiái rendes tag, volt országgyűlési képviselő, több külföldi tudós társaság tagja stb. stb. e hó 31-én hajnali 4 órakor, élete 61-ik, igen boldog házassága 19-ik évében szívzselhűdés következtében hirtelen elhunyt. Benne az európai tudomány egyik elismert fáklyavivője, a modern felvilágosodás bajnoka, kiváló jellemű és páratlan lelkiismeretű fáklyavivője dült ki a közélet harcászai sorából. Hült porait február hó 2-án d. u. 3 órakor helyezték el a gyászházba (IV. molnár-utca 26.) a római kath. egyház szertartásai szerint a keresési-uti temetőben örök nyugalomra. Az engesztelő szent mise áldozat pedig február hó 3-án délelőtt 10 órakor fog a belvárosi plébánia templomban a Mindenhatónak bemutattni. Budapest, 1900. január 31-én. Béke lengjen porrai felett!

— **Idegenek az aradi vásárokon.** Ismeretes *Aradváros* közgyűlésének azon határozata, melynek értelmében az idegen iparosok az országos vásárok első két napján nem árulhatnak, csupán a vasárnapra eső harmadik naptól kezdve. Az ügy felebbezés útján került annak idején a közgyűléshez, mert a tanács a kapitányi hivatal előterjesztésére az idegenek megszorítására vonatkozó kérelmet elutasította. A közgyűlési határozatra most jött meg a belügyminiszter válasza, mely azt megsemmisíti. Ez az intézkedés különben előrelátható volt akkor, midőn a belügyminiszter nemrégiben kérdést intézett a városhoz a határozatra vonatkozólag, mely, mint akkor kijelentette, az ipartörvénybe ütközik, egyszóval az idegen iparosok ezután a vásárok első napján kirakodhatnak már.

— **Meghalt a nászéjszakáján.** Szegeden tragikus történetet szőtt két ember sorsába a halál. Az egyik vőlegény volt, a másik menyasszony, akiket a polgári anyakönyvvezető már össze is kötött. De még az egyházi áldást is kiakarták e frigyre kérni, hanem ezt már nem érthette meg a fiatal férfi. . . Ma még piros volt, holnapra már meghalt. *Katona József*, al-

sóvárosi 25 éves földmives január hó 27-ikén hites frigyét kötött a szegedi anyakönyvvezető előtt *Csikós Teréz* fiatal hajdon leánnyal. — Azonban az egyházi áldást ez nap nem vették fel a frigyükre, másnapra, vasárnapra halasztották az egyéb szokásos lakodalmi ünnepekkel együtt. Addig a lány, ki már a iörvény szerint a férfinak felesége volt, szülei házához ment haza, a férfi, a fiatal férj pedig a tulajdon házába, ahová, meleg otthonba várta a szíve választott társát.

Ezt nem érthette meg.

Mert a fiatal férj, mikor felvirradt a vasárnap, a hónap 28-ik napja, már halva feküdt. — A tragikus eset mindenféle mély részvétet keltett. Az anyakönyvvezetői hivatalban még szombaton szép menyasszony, vig vőfélyek kíséretében járt a boldogult *Katona József*, másnap pedig már ugyanott egy másik vastag könyvbe a halála hírét vezették be. Ebben a néhány szépen ki irt, alá vonalozott sorban mennyl tragikum. Minő szomorú történet-Me piros volt. Holnap már halott.

— **Uj plébános.** *Desseuffy Sándor* csanádi megyés püspök *Szűcs János* tiszteletbeli kánonokot Apátfalvára az onnét *Makóra* áthelyezett *Kristóffy János* helyébe plébánossá nevezte ki.

— **Harmincz magyar ifju a burok közt.** Érdekes hirt telegrafálnak Budapestről. *Puhl Béla* temesvári jogász, tartalékos hadnagy, az a kérelemmel fordult a belügyminiszterhez, hogy engedné meg neki és harmincz társának a Dél-Afrikába való kivándorlást, ahol a transzváli hadseregbe készülnek beállni, mint önkéntesek. A dologban a legérdekesebb az, hogy a távirat szerint a belügyminiszter helyt adott a harmincz ifju kérelmének.

— **Összeütközött villamoskocsik.** A tegnapi villamvasuti szerencsétlenségnek, a mely a budapest-budafoki helyiérdekű villamvasut külső fehérvári-uti vonalán történt, áldozatai ma már jobban vannak. *Foytha László* budafoki déli vasuti állomásfőnök, a kit lakásán ápolnak, az éjjel teljesen magához tért és sérülései sokkal könnyebb természetűek, mint először képzelték. *Feith Tamás* vendéglős, a ki a legveszélyesebben sérült meg s a kiről tévesen közöltük mi és a fővárosi lapok is, hogy meghalt, szintén jobban érzi magát és az orvosok már nem tartják állapotát életveszélyesnek. *Kis Kati* és *Horváth Julia* pázmándi cselédeleányok, valamint *Diamant Jakab* kereskedő, a kiket szintén a Rókus-kórházban ápolnak, súlyosan sebesültek meg, de állapotuk egytalában nem életveszélyes. Hasonlóképpen javulófélben van *Ludmann István* 704. számú rendőr, a kit a rendőrkórházba vittek.

— **Az árlejtések reformja a városnál.** Az aradi ipartestület folyamodást intézett a tanácshoz, hogy a városi munkák árlejtéseinek ezután csak írásbeli árlejtéssel vehessenek részt a vállalkozók; továbbá, hogy az árlejtéseknél szokásos biztosíték 10%-a helyett 5%-ra szállíttassék le. A tanács az ügyet a gazdasági szék elé terjesztette, mely mai ülésén foglalkozott vele. A gazdasági szék a város érdekében helyesebbnek tartja, ha továbbra is megmaradnak az írásbeli ajánlatok mellett, a szóbeliek; a másik kérdésben pedig azt véleményezte, hogy a biztosíték a kért módon szállíttassék le.

— **A királyi ház családfája.** Egy emléklap jelent meg *Lechner bécsi* könyvkereskedőnél, melyen a királyi ház családfája fényképekben látható. A családfa négy generációt hord, első sorban: 5 felsége a király szüleit: *Ferencz Károly* főherceget és *Zsófia* főhercegnőt. A második generációt: Ő felsége a király, a királyné és a király fivérei, a harmadik generációt a trónörökös és neje, 5 felsége a királynak leányai férjekkel, valamint *Károly Lajos* főhercegnek a fia és leányai képviselik. A legfiatalabb, negyedik generációhoz pedig *Erzsébet* főherceg-

né továbbá *Mária Valéria* főhercegné és *Uttó* főherceg gyermekei tartoznak. A családfát összesen 30 fénykép díszíti.

— **Február.** Ez a február megérdemli, hogy beszéljünk róla. Szabály szerint 29 nappól kellene állnia, de ezuttal neki kell kikorrigálni azt a differenciát, melyet eltüntetni a bölc Gergely pápának sem sikerült. Rövidsége daczára sok feladat vár rá. A farsang kötelességeinek nagy része reá vár. Egyre rövidülő éjszakáin sokszor kiáltunk „sohse halunk meg!”-et, sokszor leszünk szerelmesek, de még többször fogunk báli költségek után egy-egy kis nemzeti hitelforrást keresni. 27-ikén, már dupla csörgő sipkát rak a fejére február. A jókedv, bohóság valóságos orgiákat ül, hogy azután utolsó napján bünbánóan hamut hintsen fejünkre. Lévén február utolsó napja: Hamvazó szerda. . . De van ám még egy nagy kötelessége februárnak. Rehabilitálnia kell a telet. Hisz már évek óta nem ettek ki a farkasok egy drótostót sem a csizmájából. Egyelőre telve reményekkel örülünk az új hónapnak. Egy óriási, egy tagadhatatlan érdeme van: rövidebb a többi hónapnál.

— **Koburg Lujza toaletti.** *Hartog* párisi ékszerész *Koburg Lujza* ellen indított perének párja akadt. Most adtak be Bécsben újlag panaszt *Lujza* szász-koburg-góthai hercegnő ellen. A felperes ismét párisi, *Josselin* utóda nevű confectiós cég, mely arról híres, hogy Európa összes udvarát ellátja hölgy divatcikkkel, de főleg fűzőkkel. *Koburg Lujza* két éven át 22,000 frank értékben rendelt ezen cégnél fűzőket és fehérmű árut és nem fizette ki. A cég így kénytelen volt a törvény szigorát igénybe venni, de egytálla beperelte a férjet, *Fülöp* szász-koburg-góthai herceget is, azon jogcímen, hogy ő, mint férj, köteles feleségének állásához és születéséhez illő és méltó megjelenéséről gondoskodni. A herceg persze élénken tiltakozik a váratlanul jött alperesség ellen. Az ügyet írásbelileg tárgyalják. A felek képviselői most adták be a végiratot és az ellen-végiratot úgy, hogy ebben az érdekes perben nemsokára meghozhatják az ítéletet.

— **Megerősített tanár.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Barczán Endre makói* állami főgymnasiumi ideiglenes rendes tanárt rendes tanári minőségében véglegesen megerősítette.

— **A zuckerin eltiltása.** *Saccharin* és *zuckerin* név alatt, mint ismeretes, édesítő szerek kerültek forgalomba, melyek hihetetlenül olcsó áron pótolták volna a cukrot. A vegyületek azonban, mint megállapították, ártalmasak voltak s így a kormány 1898-ban eltiltotta azok forgalomba hozatalát, illetőleg csak azon vegyületeket, melyek a *Saccarin* neve alatt voltak ismeretesek. *Aradváros* tanácsa most ez ügyben a következő pótló rendeletet teszi közzé: „*Saccharin*” alatt nemcsak az e szóval, mint kereskedelmi védjeggyel megjelölt vegyületek, hanem az ezen készítményekkel vegyi összetételüknel fogva azonos a kereskedelmi forgalomban *zuckerin*, *crystallose* és *sycose* elnevezések alatt előforduló készítmények is értetendők. Budapest, 1899. december hó 24-én. *Szell* s. k., *Lukács* s. k., *Hegedüs* s. k., *Daranyi* s. k.

— **Jókainé gyásza.** *Jókai Mór* nejét, *Nagy* csapás érte. *Debreczeni* levelezőnk írja, hogy édes anyjártak, *Gross Morné* szül. *Flamm* Evának az apja, *Flamm Herman* meghalt *Debreczenben*, 93 éves korában. Szegényül halt meg nyolcz gyermekkel megáldott szobafestő fiánál.

— **Egy könyvkiadó társaság vége.** A tiszai időkben, amikor annyi gonosz szenvedély ütötte fel fejét, alakult meg az *Aurora* könyvkiadó társaság. Antiszemita agitátorok, közöttük *Andreánszki* volt országgyűlési képviselő állottak az élén. De a szép nevű és gonosz célzatu irodalmi társaság nem volt élet-

lépes, alig hogy megszületett, máris beteges lett. Az antiszemita napja egy-kettőre leáldozott és ködös szürkület lett az Aurorából. Amíg élt alig hallottunk róla valamit és halálának hírért most a hivatalos lapból tudjuk meg, melyben közlése, hogy az Aurora ker. könyvkiadó társaság felszámol. Különös, hogy az Aurora most „ker.”-nek nevezi magát, az ember még azt hihetné, hogy nem keresztény, hanem kereskedelmi társaságról van szó. Ez azonban már mindegy az Aurorának.

— **Áthelyezett százados.** *Smidtkó* Ferencz m. kir. 8-ik honvédegyalozzrdbeli százados az aradi zászlóaljtól Lugosra helyeztetett át.

— **Magyar ember letartóztatása Párisban.** A párisi lapok jelentése szerint egy *Orika* nevű magyar embert, aki nemrég egy általa föltalált féket ajánlott fel a francia hadügyminiszteriumnak, letartóztatták, mert azzal vádolják, hogy 15 évvel ezelőtt megszökött az idegenek légiójából.

— **Szinpadi baleset.** A berlini *Westend Theater*-ben Wagner *Szegfried* „A medvebőrös ember” című operájának — melyre most a budapesti opera is nagyban készül — próbájánál nyolcz ember egy több méter mély süllyesztőbe esett valamelyik munkás vigyázatlansága következtében. Szerencsére mind a nyolczan erősebb bőrhorzsolások árán szabadultak meg a nagyobb sérülésektől.

— **Gyujtogatás miatt halálra ítélve.** Olmützből sürgönyzik, hogy az ottani esküdtbírósg gyujtogatás büntette miatt halálra ítélte egy grumbergi házaspárt: *Klameth* János és *Jozeft*. *Klameth*-ék, hogy a házukra biztosított összeget megkaparintsák, felgyujtották saját házukat. Az akkor uralkodó nagy szél átvitte a parazsat a szomszéd házakra is, úgy, hogy hét ház égett hamuvá, az egyik házban pedig egy öt éves gyermek lelte halálát a lángokban.

— **Eljegyzés.** *Osztie* Andor kollegánk, a temesvári *Délmagyarországi Közlöny* főmunkatársa, eljegyezte néh. *Engels* Miklós gyertyásmosi földbirtokos bájos leányát, *Eleonóra* kisasszonyt.

Domán Sándor, aradi kereskedő eljegyezte, *Róth* Mariskát, özv. *Róth* Lipótné leányát, Aradon.

— **Az „angyalos forintos” tolvajok.** Ötletes tolvajokat fogtak ma el Fogarason, mint nekünk táviratozzák. A tolvajok *Aradmegyébe*, *Elekre* való s már csak azért is ritkaság számba mennek, mert svábok. Tudvalevőleg pedig a svábokat nagyon elvéve látunk a törvénytörők előtt, mert ez a békés nép nem igen ereszkedik holmi kalandos dolgokba. Az elfogott svábok: *Ritter* Péter és *Müller* András, kik komédiás társulatot szervezve kalandozták be Erdélyt. Az említett ötletességük abban állott, hogy az üzletekbe *angyalos forintokat* mentek keresni, hogy beváltsák s eközben tömörkedet dolgot loptak össze, míg most végre Fogarason elcsípték őket.

— **Egy orosz ezred jubileuma.** Pétervárott a testőr-tartalék-gyalogezred ma ünnepelte meg 100 éves fennállásának jubileumát *Miklós* császár jelenlétében.

— **Elhunyt bibornok.** *Jacobini* biboros ma reggel Rómában meghalt.

— **Olcsobb lesz a villany.** A székesfőváros két első villamosági részvénytársasága igazgatósági gyűléseiken elhatározta, hogy a világítási célokra fogyasztandó *elektromos áramnak* egységárát 20%-al, azaz *hektowatt óránkénti 10 fillérről 8 fillérré* leszállítja. Az áramegységárnak ezen leszállítása valószínűleg az áramfogyasztás emelkedését fogja eredményezni.

— **Egy német tiszt kiutasítása.** Párisból távirják: Egy volt német tisztet, a ki ellen a kémkedés miatt indított vizsgálatot beszüntették, mert semmi gyanus dolgot nem találtak a lakásán, tegnap este a belga határra vittek, mert már ki volt adva ellene a kiutasító parancs.

— **Adomány.** Dr. *Tolnai* Jánosné a polgármesteri hivatal utján 10 koronát adományozott az aradi árvaház alap javára.

— **Meglőtt tolvaj.** Ugy látszik, a tolvajokra rossz világ fordult, ez a foglalkozás is kezd már életveszedelemmel járni. Csak a napokban irtunk a fekete-gyarmati esetről, ahol egy csősz ledurrantott egy szőlőkarót lopni akaró tolvajt. Majdnem hasonló esetről tudósít most bennünket *drauczi* levelezőnk, ahol a végeredmény ugyanaz, mint a fekete-gyarmatinál: a tolvaj övéstől találva, haldokolva maradt a helyszínen. Az eset részletei a következők: *Bogye* Avram *drauczi* legény két társával kiment a szőlőhegyekre szőlőt lopni. Vannak ugyanis szőlőbirtokok, akik a télire szánt szőlőt a koltákban helyezik el s onnét hordják haza. *Bogye* és társai már több koltát feltörtek eredmény nélkül, s szőlőt csak az utolsóban találtak kis mennyiségben, melylyel midőn elakartak menekülni, az ép arra járó csősz észrevette őket. A tolvajok a csősz láttára futóra vették a dolgot, aki látván, hogy már be nem éri őket, utánuk lött. A lövés után az egyik tolvaj a földre bukott, a másik kettő pedig, társukat veszendőbe hagyva, elmenekült. *Szír* Gyorszim csősz a helyszínre sietett s ott *Bogye* Avramot találta vérében fekvő, eszméletlen állapotban. *Szír* híradására kijöttek a hivatalos emberek s bevitték a súlyosan sérült legény a községbe, hol orvosi segítségben részesítették. *Bogyát* a lövés hátán és karjain találta s miután a hátába furódott sörétek nemesebb részeket is sértettek, életével fog megfizetni a lopásért. Az ügyben a vizsgálat megindult, s keresik *Bogyénak* a két társát is, mert ő maga már nem képes arra, hogy megnevezze őket, meglövetése óta eszméletlen állapotban van s valószínűleg nem is fogja visszanyerni többé öntudatát.

— **Egy 14 éves fiu öngyilkossága.** Ma temették el Szentesen *Fekete* Márton kir. tanácsos, a Tisza-Körös-Marosi ármentesítőtársulat főigazgatójának 14 éves fiát, aki öngyilkos lett, mely gyászba borítván a megrendítő tragédia fölött vigasztalhatatlan szülőit. Semmi magyarázat nincs rá, miért emelt maga ellen fegyvert a tehetséges, szép fiu, egy előkelő család becézett gyermeke, aki a szentesi főgimnázium ötödik osztályába járt. A fiu saját szobájába vonult vissza és megtöltvén apjának fegyverét, a falhoz támaszkodva leült a földre és a fegyvert mellének irányozva, egy vesszővel elrántotta a ravaszt. A lövés, melynek zaját sem hallották a házban, halálos volt és délben, mikor a cselédet az urfi szobájába küldötték, hogy hívja föl ebédre, már nem volt benne élet. A szívükben megrendült szülők hiába kutatták a végzetes elhatározás okát, az mindörökké rejtély marad. Öngyilkossága előtt a fiu a bátyjának irt levelet Budapestre, melyet postára is adott. A levél derűs hangulatából sejteni sem lehet, hogy annak írója pár óra múlva golyót lő a szívébe.

— **Influenza Münchenben.** Münchenből jelentik: A tartósan rossz időjárás következtében rohamosan emelkedik a betegek száma. A városi kórházak alig tudják már befogadni a betegeket, kiknek legnagyobb része *influenzában* szenved. Egy pár iskolának több osztályát be kellett zárni, az erősen fellépő influenza és himlő betegedések miatt.

— **Az osztálysorsjáték** mai huzásán, mint táviratilag jelentik, 20,000 koronát nyert a 78,848, 10,000 koronát a 6013, és a 46,197. számú sorsjegy.

— **Szigoruan intelligens lovak.** Vidéken — boszuságára a bérkocsisoknak — az a patriarkális viszony uralkodik még, hogy temetések, esküvők, alkalmával csupa szivességből átengedi kiki saját privát fogatát, a szomorú, vagy vig, vagy vigan szomorú, esetleg szomoruan vig ünnepséghez. Nemrég egy esküvő alkalmával a templomban egymás mellé került két ur, kik közül az egyik jóbarátja a menyasszony apjának. A menyasszony apjának jóbarátjától kíváncsian kérdezie a másik:

— Es magát nem hívták meg?

— Engem nem, de meghívták — a *lovaimat*.

— **El-e, hal-e?** A kínai császár meggyilkoltatását részletesen megírták a minap európa-szerte az ujságok. Most azt jelentik *Pekingből* a római Stefáni-ügynökségnek, hogy a kínai császár halálhíre *bizonytalan*. Annyi azonban megtörtént, hogy a trónörökösöt egy császári dekretummal kinevezték. Az idegenek biztonságát nem fenyegeti veszély.

— **A jégváros és a mészárosok.** Az aradi mészáros és hentes iparosok szakcsoportja minden alkalmat felhasznál, hogy az egyesülés előnyeit célirányosan kihasználhassa. Miután ez évben ismét általános jégváros van — úgy hogy a legtöbb jégverem üresen maradt, a mészáros és hentes iparosok szakcsoportja szerződésre lépett az aradi és csanádi vasutak igazgatóságával, a kristály-jéggyár mostani birtokosaival, a jéggyár naponta legalább is 30 mmázsa jeget fog a szakcsoport tagjai részére kiszolgáltatni, még pedig akként, hogy a közönség sem legyen megrövidítve. Az éjjeli jéggyártmányt ugyanis reggel kihordatják a nagyközönség részére, míg a nappali jéggyártmányt este felé a szakcsoport veszi át és a tagjai között kiosztatja.

— **A lebergi kolostor-affér,** amelyről már oly sok érdekes hírt mondottunk el, mindig nagyobb hullámokat kezd venni. Miután *Poninska* Mária grófkisasszony hozzátartozói hiába kopogtattak az érsekek és püspökök ajtaján a grófkisasszonynak a zárdából való kibocsátása iránt, elhatározták, hogy minden követ megfognak mozditani az önkényesen elzárt grófkisasszony kiszabadítása érdekében. — A grófkisasszony ügye valószínűleg *Körber* miniszterelnöknek is dolgot fog adni, miután a gyámok: *Blazowski* báró és *Torozevics* lovag a belügyminiszterium intervenczióját akarják igénybe venni arra az etre, ha a lebergi hatóság nem tudná a grófkisasszony kiszabadítását keresztülvinni.

— **Képes levelezőlapok** még mindig divatban vannak; valósággal sportszerűen üzik ezen ötletes divatot. A képes levelezőlapok megörzésére albumok szolgálnak: ezen cikke nagyban foglalkoztatja az ipart — Gyönyörű kivitelű albumok roppant mennyiségben ép most érkeztek *Porter* Vilmos koronás aruházába. *Porter* oly feltűnő olcsó árban árusítja ezen díszes albumokat, amelyek minden nagyságban kaphatók, hogy igazán érdemesek a megvásárlásra.

— **Gyanus haláleset.** *Kremer* István nagy-kikindai születésű 29 éves rézgyárost ma reggel Budapesten szívroham utcai lakásán az ágyban halva találták. Valószínűleg szívszélhűdés volt az oka halálának. Bonczolás végett a törvénytörők orvostani intézetbe vitték.

— **A Duna.** A földmívelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna Passautól Bajáig apad, innen lefelé pedig lassu áradás mutatkozik. Budapesten a vízállás ma reggel 462 centiméter, ami a tegnappal szemben 6 centiméternyi apadásnak felel meg. Zajlást csak Mohácsról jelentenek s az is csekély jelentőségű.

— **Koszorumegeváltás.** *Guttman* és *Berger* ezeg néhai *Krausz* Jakab koporsójára szánt koszorumegeváltása czimén az aradi árvaház alapra 6 koronát küldött a polgármesteri hivatalhoz.

— **Légszusz ízzófényhez** kiváló minőségű, szálitható izzótestet ajánl a bécsi Chem. techn. Laboratórium. A czégnak erre vonatkozó hirdetését olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Az aradi polgári jótékony egyesület** ma, február 2-án délelőtt 10 órakor, a városháza emeleti kistermében, rendes közgyűlését tartja, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívják: *Sarlot* Domokos, egyes. elnök. *Kovács* Vincze, egyesületi titkár. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. A titkár évi jelentése. 3. A pénztáros jelentése. 4. A felügyelő-bizottság jelentése. 5. Indítványok.

Herczeg és talmudista.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, február 1.

Schönburg-Waldenburg Frigyes herceg egy mediatisált fejedelmi család sarja, négy évvel ezelőtt összezőrrent családjával, sőt még azt is megtette, hogy a hercegi ház tradícióinak ellenére, elhagyva protestáns hitét, áttért a katolikus vallásra. A család úgy állott bosszút a fiatal apostatán, hogy megvont tőle mindenféle javadalmazást.

A herceg ekkor ismerkedett meg Freund Adolf ügynökkel, a kinek tanácsára pénzzavarának szanálása céljából többféle üzletet kötött. Freund a közvetítési díj fejében Alajos nevű rabbinövendék fiát betette a herceg mellé titkárnak, később pedig jószágigazgatót csinált belőle 6000 forint évi fizetéssel és teljes elátással.

Később, mikor a herceg elvette Don Carlos leányát: Donna Alicét, családja kibékült vele. Ekkor a herceg elbocsátotta Freund Alajos jószágigazgatóját s családja megkezdte ügyeinek rendezését. Freund Alajos erre pört indított a herceg ellen a budapesti törvényszék előtt. Követelt pedig kerek összegben 40.000 frtot azért mert a rabbi pályát odahagyta a hercegnél viselt jószágigazgatói állásért. Továbbá hét évi fizetés fejében 42.000 frtot, hét évi ellátás fejében pedig 15.166 frt 69 krt, vagyis egy évre számítva 2166 frt 67 krt. Végre a lejárt jószágigazgatói fizetésül 11.500 forintot.

Ezt a polgári pert ma tárgyalta a budapesti törvényszék Adolf Sebestyén törvényszéki bíró előadása alapján. A törvényszék előtt a herceget dr. Gyurkovich Gyula fővárosi ügyvéd képviselte. A bíróság beható tanácskozás után — eltekintve attól, hogy ezen sommás ügygyel kapcsolatban, egy hünyög is volt folyamathban a budapesti büntető törvényszéknél, a melyet a herceg indított Freund Alajos ellen zsarolás vétsége miatt, — úgy határozott hogy az alperes herceg kifogásai valódiságának bizonyítását megengedi és e végből a herceg által bejelentett báró Mac-Nevin Ocelli, Redler Ferencz, Cerbierov lovag karinthiai tartományi főnök, dr. Eisenzopf Arthur karinthiai főállamügyész, dr. Martinecz Ferencz közjegyző, báró Craigher Dénes, báró Aretin Károly Turn-Taxis herceg jószágigazgatója, báró Aufsess Herman, Schrottberger Vilmos regensburgi szállodás, Laibl Károly bankár, Emsberger József komornik, gróf Melga Albert Don Carlos főudvarmestere, Schönburg-Waldenburg Ernő herceg, Windischgrätz-Schönburg Gabriella hercegné, Giricsek Károly bécsi közjegyző, Janker József és dr. Bizzio Lipót velencei ügyvédnek tanukul leendő kihallgatását elrendelte.

A plébános százezerei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, február 1.

Több százezer forintos nagy bünpör vette ma kezdetét Dunaföldváron. Tavaly április 17-én meghalt Dunaföldvárott Németh Lajos nyugalmazott agárdi plébános, akit mindenki gazdag embernek ismert. Az öreg ur rendkívül takarékosan élt, nagy vagyont gyűjtött s egyetlen fényűzése az volt, hogy pompás sirbortot építtetett magának, amelybe minden nap ellátogatott. Amikor fölbontották végrendeletét, ebben a többi közt a következő passzust találták:

— Vagyonom jó részét rokonaim között még életemben elosztottam, a többit általános örökösömnek hagyom.

Noha köztudomásu volt, hogy Némethnek körülbelül 320.000 forintnyi vagyona volt készpénzben és értékpapirokban, mégis az általános örököse csak 56.000 forinttal számolt el a hagyatéki bíróságnak s a leltár szerint is ennyire becsülték a hagyatékot. Az oldalági rokonok, csak a végrendeletből értesültek, hogy a plébános már életében fölosztotta közöttük vagyona jelentékeny részét. Csakhogy éppen az volt a bökkenő, hogy ők egy krajczárt sem kaptak tőle. Ki vette tehát föl már régebben az ő részüket?

A családott rokonok tovább kutatták a titkot s megtudták, hogy Németh Lajos a nekik szánt összeget külön-külön a nevékre irt könyvben takarékpénztárba helyezte s a könyvecskéket kasszájába zárta. Erre számos tanu van, sőt többen látták a plébánosnál azt a jegyzéket is, amelyben tételenként föl van sorolva, kinek-kinek mennyi pénzt helyezett el a takarékpénztárba. Nyilvánvaló lett, hogy valaki meglopta a hagyatékot, eltüntette a könyvecskéket. Az oldalági rokonok megbízták ügyük képviselőivel Hets Ödön fővárosi ügyvédet, aki kihallgatta azokat az embereket, akiknek a plébános élőszóval is elmondotta, hogyan osztotta föl vagyonát.

Hets Ödön megtudta, hogy az oldalági örökösök nevére a Paksvidéki Takarékpénztár-ban 45.000, a Szegzárdi Takarékpénztár-ban 31.000, a Dunaföldvári Népbank-ban 66.000 forintot helyezett el Németh Lajos. Ezek a takarékpénztári könyvek mind eltűntek. Az ügyvéd kiderítette, hogy az általános örökös, aki tehát a leltári hagyaték szerint csak 56.000 forintot örökölt, 160.000 forintért megvásárolta Baracson a Koller-féle birtokot s ezt a nagy összeget takarékpénztári könyvekkel fizette ki. Rá is akadt az egyik könyvecskére az eladónál; a könyvecskén az egyik oldalági örökös neve is olvasható, de ez a név keresztül van huzva s föléje az általános örökös neve van írva.

Már most az a kérdés, hogyan jutottak a takarékpénztári könyvek az általános örökösöz s hogy került az általános örökös neve a könyvecskékre. Az ügyvéd ma adta be följelentését a dunaföldvári járásbírósághoz ismeretlen tettes ellen.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Személyi változás. A kir. tábla elnöke Szalay Dezső dr. aradi járásbírósi aljegyzőt, hasonló minőségben, az aradi törvényszékhez helyezte át.

NAPIREND.

Február 2. Péntek. Róm. kath. naptár: Gyertyaszentelő boldogasszony. — Protestáns naptár: Gyertyaszentelő boldogasszony. — Görög-keleti naptár (január 21.): Agnes szűz. — A nap két 7 óra 10 perczkor, nyugszik 4 óra 45 perczkor. — A hold két 8 óra — perczkor, nyugszik 8 óra — perczkor.

Február 3. Szombat. Róm. kath. naptár: Balázs püspök. — Protestáns naptár: Balázs püspök. — Izraelita naptár: Sabbat, Trumah. — Görög-keleti naptár (január 22.): Timót. — A nap két 7 óra 9 perczkor, nyugszik 4 óra 47 perczkor. — A hold két 8 óra 27 perczkor, nyugszik 8 óra 27 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 762.2 milliméter, délután 2 órakor 763.4 milliméter. Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 4.0, délután 2 órakor C° + 9.0. Szél irányja és ereje reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor D. 5. Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában 4 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Boros, fagypontról körüli hőmérséklet, északon csapadék.

Szabadságharozó emléktárgyak országos muzeuma (színházépület 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Erekllye muzeum helyisége mellett ülésterem.

Február 2. A soborsini takarékpénztár közgyűlése délelőtt 11 órakor. — Az aradi takaré- és segélyegylet mint szövetséget közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A battonyai önszegélyző-egyesület mint szövetséget közgyűlése

délelőtt 9 órakor. — Az aradi polgári jótékony-egyes közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városház.)

Február 4. Az aradi vonós-egyes kamarazene hat versenye délután 5 órakor (Központi szálló). — Az aradi első takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A kisjenői takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A Szárnyaskerek dalkör közgyűlése délelőtt 9 órakor (A. Cs. E. V. műhelytelep.) — Az aradi férfi és női szabók szakcsoportjának közgyűlése délután 3 órakor (Ipartestület.) — Az aradi ág. hitv. ev. egyház közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Február 8. Az almás-kamarási takaré- és önszegélyző-egyesület mint szövetséget közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Az arad-szent-mártoni első takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 11. Az aradi polgári önszegélyző-egylet mint szövetséget közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 17. Jegyzőválasztás Csintyén.

Február 18. Az aradi ipar- és népbank közgyűlése délelőtt 10 órakor.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

Holnap gyertyaszentelő boldogasszony, a gazdák érdeklődéssel néznek a hagyományos — medve megjelenése elé; mert erről tudja meg a gazda, hogy enyhe, jó idő következik, vagy zimankós fagy.

A holnapi ünnep miatt ma tartatott meg a heti gabnavásár, melyen a rossz utak miatt gyenge hozatal volt.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 7.00—7.10.
Középmínőségű buza 6.80—6.90.
Tengeri 3.15—3.25.
Rozs névleges jegyzés 5.50.
Arpa névleges jegyzés 5.40.
Zab névleges jegyzés 4.30.
Az irányzat változatlan.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1900. febr. 1-én tartott heti állatvásárról. —

A felhajtott 140 drb szarvasmarha közül az összes gyengeborjuk és javított ökrök jó áron keltek el.

A lóvásáron kevés vevő jelentkezett és így a 160 drb ló közül kevés kelt el.

A sertésvásár igen élénk volt, 100 drb süldő mint vevőre talált. Sertésárak 10 fillérrel emelkedtek.

Árak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja — koronáig. — Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 310—480 koronáig. Szarvasmarha hizlalási célra — koronáig. — Igásőkök párja — koronáig. — Fejőstehen kis borjas 130—220 koronáig. Szoposborju levágásra darabja 28—38 koronáig. — Rugottborju drbja 44—120 koronáig. Juh párja — koronáig. Bárány párja — koronáig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló drbja — koronáig. Hintósló párja — koronáig. — Igásló elsőrendű párja — koronáig. — Igásló másodrendű párja 280—390 koronáig. — Parasztló párja 180—240 koronáig. Rossz ló (levágásra) drbja — koronáig. Elcsigázott ló párja — koronáig.

Sertésvásár: Hizott sertés klgrja — fillérig. Félhizott sertés klgrja 84—90 fillérig. — Süldősertés párja 48—70 koronáig. Pecsényemalacz drbja 5.60—6 koronáig. Fiasokca drbja 70—110 koronáig. Paraszthizalású sertés — koronáig. Három hónapos malacz párja — koronáig.

Baromfivásár: Hizottliba párja 10—12 koronáig. Soványliba párja 5.00—8.00 fillérig. Fiatalliba párja — koronáig. — Kappan párja 3.50—4 fillérig. — Idei csirke sütni való párja 2.00—2.40 fillérig. Idei csirke rántani való párja 1.20—1.60 fillérig. — Gyöngy-csirke párja — koronáig. Rucza párja idei 2.60—3.20 fillérig. — Pulyka párja 12—14 koronáig. Tojás 7 drb 40 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgrja 2.40 fillérig. Vágott hal klgrja 1.80—2 fillérig. Jegelt halak klgrja 1.60—1.80 fillérig. — Apróhalak klgrja 40—80 fillérig. Kecsege klgrja — fillérig.

A piacz 11 órakor oszlott szét.

= Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1900. január 1-től 31-ig. Személyszállítás 1900. január 1-től 31-ig 16744 személy, bevétel 4109 korona 10 fillér, 1899. január 1-től 31-ig 17154 személy, bevétel 3987 korona 90 fillér, 1900. január 1-től 31-ig 34149 személy, bevétel 7631 korona 30 fillér, 1899. január 1-től 31-ig 34551 személy, bevétel 7342 korona 10 fillér. Teherállítás 1900. január 1-től 31-ig 1460920 klg., bevétel 1393 korona 38 fillér 1899. január 1-től 31-ig 1689240 klg., bevétel 1786 korona 62 fillér, 1900. január 1-től 31-ig 2327650 klg., bevétel 166 korona 83 fillér, 1899. január 1-től 31-ig 31780 klg., bevétel 2604 korona 44 fillér.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 1.

Déli tőzsde. A búzakinálát, vételkezdő gyöngy. rugodt irányzat mellett 35.000 métermérsza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműek közül zs keresett, tengeri szilárd, árpa lanya, zab állandó. Éjárás derült.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilásra	7.75—7.76
Buza szeptemberre	7.89—7.90
Rozs áprilásra	6.43—6.44
Zab áprilásra	5.03—5.04
Tengeri májusra	4.97—4.98
Repce szeptemberre	11.60—11.70

Zárul 4 órakor:

Buza áprilásra	7.75—7.76
Buza szeptemberre	7.89—7.90
Rozs áprilásra	6.43—6.44
Zab áprilásra	5.04—5.05
Tengeri májusra	4.97—4.99
Repce szeptemberre	11.90—11.95

Zárul 4 órakor:

Osztrák hitelrészvény	752.55
Magyar hitelrészvény	752.—
Leszámítolóbánk részvény	551.—
Rima-Murányi vasút részvény	669.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	641.—
Közúti vasút	674.—
Városi villamos vasút részvény	336.—

S z e s z ü z l e t .

— Február 1. —

Ma jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 14 korona, kicsinyben 116 korona hordó nékül per 100 liter 70 beleírve 70 korona fogyasztási adót. Szarított moslék 11 korona métermérszanként.

Budapest-kőbányai sertéskeres. csarnok.

— Február 1. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban 84.—86.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillig. Öreg könnyű páronként 200—300 kilogramm sulyban — fillig. Főfogó nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban — fillig. Főfogó közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 90.—92.— fillig. Főfogó könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 88.—90.— fillig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban — fillig. Közép páronként 220—300 kilogramm felüli sulyban — fillig. Könnyű páronként 220 kilogramm terjedő sulyban — fillig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban — fillig. Közép páronként 250—320 kilogramm felüli sulyban — fillig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — fillig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogramm felüli sulyban — fillig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli sulyban 90.—92.— fillig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 89.—90.— fillig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 88.—89.— fillig. Megjegyzés: A fent jegyzett árak suly szerint és per a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm suly fillerekben értendők. — Szokászerűleg a hizott sertés teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javáért 40% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes sulya vétetik irányadóknak. Sertéslétszám: Január hó 29-én volt készlet 17044 darab, január hó 30-án főlhajtatott —100 darab, január hó 30-án elszállított —102 darab, január hó 31-én maradt készletben 17042 darab. Üzlet: Szilárd.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsden.

Budapest, 1900. február 1.

Aranyárjádék 40/0	98.50
Aranykoronajárjádék 40/0	94.50
Arany 4 1/2 0/0	100.50
Arany ezüst 4 1/2 0/0	99.75
Arany keleti vasut	99.50
Arany földtehermentesítési kötvény	93.75
Arany Itálmegváltási kötvény	99.50
Arany szlavon földtehermentesítési kötvény	95.—

Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	162.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.50
Osztrák papírjádék	99.50
Osztrák jádék ezüst	99.30
Osztrák jádék arany	98.75
Koronajádék	98.50
1860-iki államsorsjegyek	—
Osztrák-magyar bankrészvény	1840.—
Magyar hitelbank részvény	752.—
Osztrák hitelintézet részvény	752.40
Osztrák-magyar államvasut	642.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.19
Német birodalmi márka	118.05
London	242.10
Páris	96.20

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

A községi pótadók.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becsés lapja mai számában a megyei közgyűlésről megjelent tudósítás ama passzusára nézve, hogy „Némelyik község oly óriási kivetéssel adminisztrál, a mely valósággal a nép léteérdekét támadja meg. Gross község például 117, Konop 147, Uj-Paulis 150 %-os kivetéssel dolgozik, ezeknek azonban a felét sem tudják behajtani.“ — kérem tekintetes szerkesztő urat, sziveskedjék becsés lapjában a következő válasznak, illetőleg felvilágosításnak helyt engedni:

Uj-Paulis nagyon kicsiny község, ennek a községi pótadó alapjául szolgáló államadója nem több 1167 frt 67 krnál. Ezzel szemben pedig előfordultak a múlt évben oly rendkívüli kiadási szükségletei, a melyet épen a község „léteérdeke“ kívánt meg; például a község, mint testületnek a Maros folyón forgásban levő malmához új malomhajó építésére 800 frt, kataszteri térkép beszerzésre és a községi dűloutak felmérése és kitzítésére 290 frt, a Maros folyó partmosása elleni gátra 150 frt. Együtt tehát mint rendkívüli költség 1240 frt, a mely három tétel — a rendes szükségleteken kívül — már egymagában több, mint a fentemlített kivétési adóalap és ahhoz arányosítva egymagában már 100%-os kivétést igényel. Így tehát a közlés szerinti 150%-ból rendes szükségletekre 50% marad fenn. Van azonban ebben az 50%-ban is sok apróbb rendkívüli kiadás, a melyeket felsorolni szükségesnek nem tartok és a melyek ha nem többnek, de 15%-20%-nak bizonyosan megfelelnek.

A mi pedig a nép léteérdekét illeti, az Uj-Paulison egy cseppet sincs megtámadva, mert a malomra tett költség productiv befektetés, a Maros áradása elleni védekezés pedig nem kevésbé az, és a dűloutak szabályozása sem luxus. A kivetett költség be van hajtva és így Uj-Paulisra nézve az sem áll, hogy fele sem folyt be a kivetett költségnek, mert az befolyt mind.

A másik két községről nem vagyok hivatva szólni, de hiszem, hogy azoknak is lesznek okai, hogy mire kellett nekik a 117 és illetőleg 147%-os községi adópótlék.

Uj-Paulis, 1900. január 30.

Tisztelettel
Bildhauer Adalbert.
jegyző.

KÜLÖNFELÉK.

Közmondások a nőkről.

Összegyűjtötte: Simon Vilmos.

Csak egyszer mondd a nőnek, hogy szép és az ördög napjában tiszter fogja neki ismételni. (Francia.)

Kétszer követett el hibát a teremtő: mikor az aranyat és mikor a nőt teremtette (Indiai.)

Egy nő igenje és nemje közé egy gombostű hegye sem fér. (Francia.)

Egy lud, két asszony egész vásár (Magyar.)

Az az igazi asszony, akinek egyáltalában nincs semmi története. (Francia.)

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Férfinak nőt megütni még virággal sem szabad. (Török.)

Ó bornak, ó leánynak nem egy az ára. (Magyar.)
Asszonynek halála után bujik ki a bölcseségfoga. (Román.)

Az asszony vagy szinmez, vagy csupa epe; a méz neha epévé válik, de az epe sohasem lesz méz-zé. (Román.)

Tudós asszony, elsózott leves: mind a kettő élvezhetetlen. (Spanyol.)

A nő olyan, mint a tenger: engedelmeskedik annak, aki daczol vele; borzalmas azzal szemben, aki borzad tőle. (Dán.)

Nincs hamisabb víz az asszonyok könyhullatásánál. (Magyar.)

□ Egy festő tündérlakja. Csak művész képes olyan vállalkozásra, mint amivel Mortimer Meupes londoni festő földi lakát berendezte. Valóságos tündérpalotát építettett magának. Nem sajnálta a fáradságot és személyesen utazott Japánba, ahol a diszitmények legnagyobb részét és a butorokat készítette. Minden szobának más alakja van, amit a Japánban készítettett falbélésekkel érték el. A gyönyörű fogadó-terem hatszegletű. Alig irható le az ébenfából faragott faldiszitmények és szekrények saajátságos szépsége. A fedélig erő ébenfaajtók arany alapba rakott remek faragványokkal vannak diszítve. A saajátságos alakú és művészi faragványokkal borított butorzat minden szobában más-más nagy értékű fából készült. Óriás fantasztikus keretbe foglalt velencei tükrök és vagyont érő gobelinek diszítik a falakat, míg a szekrényeken és konzolokon nagy műbecsű szobrocskák, keleti csebecbecék vannak művészi izléssel elhelyezve. A műterem berendezése pedig páratlan.

□ A megszorult direktor. Chantard, a párisi Gymnase igazgatóját annyian látogatták a dolgozószobájában, hogy egy perczre sem volt nyugta, s alig dolgozott valamit. Elhatározta tehát, hogy csak egy napon fog fogadni és pedig pénteken. De a fogadó idő fájdalom kevés volt és sokan hiába várakoztak, a következő pénteken kellett jönnök. Egy uri ember, a ki két pénteken hiába várakozott, a harmadik pénteken végre átfurakodott valahogy a várakozók falán és bejutott az igazgatóhoz, a ki éppen azon volt, hogy egy rejtett ajtón a szabadba osonjon. Nyilván drámairó volt a látogató, mert Chantard nagyon megijedt, a mikor a vendég így kiáltott fel:

— Milyen szerencse, kedves direktor ur! Végre láthatom.

A direktor nem tarthatta ezt valami nagy szerencsének, mert így szólt:

— El kell mennem, máskor szivesen meghallgatom amit mondani akar . . . de ma . . .

— De hisz ma péntek van!

— Péntek?

— Igen, igen. Péntek, a mikor ön fogadni szokott.

— Biztosan tudja ön ezt?

— Egészen bizonyosan. Nézze csak meg a kalendáriumot.

Chantard ránézett a kalendáriumra és oda fordult a látogatójához:

— Onnek csakugyan igaza van. bizony péntek van ma. De legyen meggyőződve arról, hogy én arról nem tehetek.

Azzal eltűnt a titkos ajtón. A látogató pedig rámeredt a kalendáriumra.

□ XVI. Lajos és a 21-es. Már minden nevezetes emberről kisütötték, hogy köze van valami számhoz. XVI. Lajoson van most a sor. A minap 21-ikén volt halálának évfordulója. Ebből az alkalomból nem lesz érdektelen megemlíteni, hogy XVI. Lajosnak sok köze volt a 21-es számhoz. 1770. április 21-ikén nősült Bécsben. Ugyanaz év június 21-ikén volt nagy lakodalmi ünnepsége. 1781. január 21-ikén nagy örömmünnet rendezett a dauphin születése alkalmából. 1791. június 21-ikén szökött meg, s 1793. január 21-ikén halt meg.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délután 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbeséről szv. reg. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbeséről szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Pénteken, 1900. évi február hó 2-án:

Bérletszűnet.

Bérletszűnet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árakkal:

A szép Helena.

Operette 3 felvonásban. Irták: Meilhac és Halévy. Zenéjét szerette: Offenbach J. Francziából fordította: Latabár E.

SZEMÉLYEK:

Páris Déri Jenő.	Orestes Rédei Szidi.
Menelaus . . . Mezei Péter.	Pilades Czene St.
Helena, neje . . Ruzsinszki I.	Calchas Andorffy P.
Agamemnon . . . Pintér Imre,	Achilles Czakó V.
Clitemnestra . . Tolnainé.	Ajax Hajnal D.

Kezdete 3 óra fél órakor.

Bérlet 113. sz.

Páratlan.

Este 7 órakor, rendes árakkal:

A cigány.

Eredeti népszínmű datokkal és tánczzal, 3 felvonásban. Irtá: Sziglitz Ede. Zenéjét szerzte: Bognár Ignác.

SZEMÉLYEK:

Várszeghy . . . László Gy.	Zsiga, cigány Bács Károly.
Kurta Mezei Péter.	Peti, fia Pethes Imre.
Gyuri, öcsöce Pintér Imre.	Rózsi, leánya Tóvölgyi M.
Márton gazda Andorffy P.	Ferke, hajdu Gáthi K.
Rebeka, neje Tolnainé.	Kisbíró Czakó V.
Eva, leánya . . Ruzsinszki I.	Kondorné Hánáthyné.

Kezdete 7 órakor.

REGENY-CSARNOK.

A milliomos büntársa.

— Bünygyi regény. —

Irtá: **M. E. Braddon.**

Fordította: **Hevesi Jenő.** [3]

(Folytatás.)

III.

József az elalélt mellé térdelt. Daczára, hogy elvetemült ember volt, azon volt, hogy az eszméletlen öreget életre keltse. Feloldta bátyjának nyakravalóját, mellényét felgombolta s szívére tette kezét.

Még lüktetett. De nagyon halk dobbanások voltak ezek, mintha a szegény irnok fáradt lelke a gyarló földi hüvelyből való kiszabadulás után vágyódott volna.

— Talán jobb lesz, ha magam megyek Dunbar elé, — mormogta.

A vonat Besingstockebe érkezett.

József, fejét kidugva az ablakon, hangosan segélyért kiáltott, amely csakhamar megérkezett.

— Bátyámat idegroham érte, segítsen ki-vinni őt s aztán küldjön orvost.

A két erős ember kiemelte az eszméletlenül heverő irnokot s miközben a vonat tovább rohogott, lefektették a váróterem pamlagára. Tíz peczczel később megérkezett az orvos.

— Sulyos eset, — mondá fejét csóválva — nagyon sulyos. De mindent elkövetünk, a mi lehetséges. Ki van az öreg ur kíséretében?

A szolga Józsefre mutatott. Az orvos gyanakodva tekintett a zilált külsejű kíséretre.

— Ön talán rokona ennek az urnak?

— Az öcsöce vagyok.

— Szükségesnek tartom, hogy a legközelebb eső vendéglőbe szállítsák a beteget. Ápolónót majd én küldök hozzá. Nem tudja, hogy ez az első roham, amely őt érte?

— Nem tudom, uram.

E válasz után az orvos még gyanakodóbban nézte a kérdeztettet.

— Különös, — mormogá, — hogy ön, aki testvéreinek vallja magát, erre nézve nem adhat felvilágosítást.

— Különös, de a világon történtek már ennél különösebb dolgok is. Bátyám és én, évek után ma találkoztunk először.

A beteget egy közelfekvő szállodának tiszta szobácskájába vitték. A test, csaknem mozdatlan tárgy gyanánt, csendesen feküdt a takaró alatt.

— Van-e remény a javulásra? — kérdezte József mohón, midőn az orvos elakarta hagyni a szobát.

— Félek, hogy nincs,

— Meddig bírhatja még?

— Azt hiszem, nem sokára vége lesz. Legfőljebb huszonnégy órát adok neki.

Azzal eltávozott. József egyedül maradt a félhomályban.

— Ezt szeretem. Így van ez jól, — mormogá magában. — Legalább tanu nélkül fogok Dunbarral találkozni.

A szoba, melyben a beteg feküdt, egy kis lakosztályal volt szomszédos. Ebben volt Sampson uti málhája.

József megmotozta azon ruhadarabok zsebeit, a melyeket bátyjáról lehuztak.

A mellény zsebében egy kis ezüst pénzt s egy csomó kulcsot, a régi divatu kabátban kopott jegyzőkönyvet talált. Aztán csöngetett.

— Hozzanak lámpát és egy üveg pálinkát! — mondta.

Parancsát teljesítették. József erre ráfordította az ajtóra a kulcsot.

Aztán asztalhoz ült s ivott. Majd megvizsgálta a tárczát, amely öt darab ötfontos bankjegyet s egy levelet tartalmazott. A levél Dunbar Henrynek szolt: Balderby István neve az első sarkon s az üzleti pecsét elárulták a levél czélját.

— Ugy, ugy — suttogá József, ez a czég fiatalabb részesének a levele főnökéhez. Ezt elteszem.

A levelet zsebre tette s a jegyzőkönyvnek telefirkantott lapjait forgatta.

Az utolsó oldalon a következő sorok ragadták meg a figyelmét.

"D. H körülbelül e hó tizenkilencedikén az „Elektrán“ érkezik Southamptomba. D. Laura kisasszony Portland-Placeban várja őt."

— Ki ez a Laura? — tündött József magában. — Nyilván leánya, ugy gyanitom. Emlékszem, hogy husz év előtt házasságának a hírét olvastam a lapokban. Természetesen előnyösen házasodott meg. A szerencse puha ágyat vetett neki. Előkelő nő volt. Atok Henry nevére!

Aztán némán ült s kezére támaszkodva, gonosz mosolylyal ajkán ismét elborongott! Majd a kulcsokat kezébe véve, felzárta az utitáskát és ennek tartalmát kezdte vizsgálgatni. De csak keveset talált benne. Az öreg irnok nagyon szerény igényű volt.

— Kinyitotta az ajtót. Az ápolóné feléje fordult.

— Semmi változás, uram?

— Semmi. Most pedig távozom. Egy kis levegőre van szükségem. De egy óra mulva visszatérek addig vigyázzon.

— Igen, uram.

Az ajtót betette, de nem távozott azonnal. Előbb még eltávolította bátyja podgyászáról annak nevét, hogy ez ne árulkodjék ellene. Aztán csendesen egymásbafont karokkal sétált föl-alá a szobában.

— Az „Elektra“ tehát a napokban érkezik. Ha Sampson addig meghal: kutatások, vizsgálatok hosszú sora következik s engem letartóztathatnak. Ez idő alatt Dunbar megérkezhetik Southamptomba, sőt Londonba is utazhatik. En

pedig elmulasztom a kedvező alkalmat, szemtől-szembe állni vele. Ezt a találkozást fel nem adhatom. Miért virasszak itt egy halálos beteg ágyánál? Nem! A sors Dunbart még egyszer utamba vezeti — s én hasznát veszem ennek!

Kalapja után nyult. Ütött-kopott fehér kalap volt, a mely tökéletes összhangban állott csavargó-külsejével.

Kiment, miután néhány percze a vendéglőshöz beszólt, hogy egy óra mulva visszatér. Aztán egyenesen a vasúthoz tartott, ahol a legközelebbi vonat elindulását tudakolta.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.*

Üzlet-helyiség kiadó.

Andrássytéren

egy nagy

helyiség

modern

portáléval

azonnal, esetleg május 1-ére kiadó.

Bővebbet e lap kiadó-hivatalában.

Meggyőződhet bárki,

hogy a legolcsóbb farsangi cikkek csakis

Kilényi C. és Trs.-nál

beszerezhetők u. m.

Báli szövetek,

Báli keptyük,

Báli harisnyák,

Báli legyezők, meleg csipke, illatszerek, pipere tárgyak,

Báli ingek.

Báli nyakcsokrok, Cotilion jelvények, álarczok, tombolatárgyak stb.

olcsóbb mint bárhol

b. látogatásaiért esd

Kilényi C. és Társa

ARAD,

Andrássy-tér 20. sz. a kék golyóhoz.

Könyvkötészet.

Az aradi nyomda részvénytársaság

(Csanádi-palota)

a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett és magas színvonalon álló

könyvkötészeti osztálya

mindennemű könyv- és hangjegy bekötéseket vállal és ép oly pontosan, mint díszesen és jutányosan készítetteti el.

Jutányos árak. Díszes kiállítás.

Pontosság.

T. Cz.

Csupán egy kísérlet és meggyő-
ződik, hogy nyomtatványokban
szebbet, jobbat és olcsóbbat
már nem lehet kívánni!

**Aradi nyomda részvény-
társaság könyvnyomdája
(Csanádi-palota)**

Telefon 151. sz.

Aradi képviselő:
RÉVÉSZ NÁNDOR
Szabadság-tér 20.

Báli meghívók, hangulatkeltő színekben
Körlevelek, litografikus szépségben
Árjegyzékek, pontos áttekintéssel
Számológépek, praktikus rendszer szerint
Esküvői jelentések, meglepő választékban
Névjegyek, divatosak és secessziósak
Plakátok, az új század reklamjának megfelelően.
Ügyvédi nyomtatványok mindig készletben

Pontosság.
Olcsó árak
Diszkrét izlés.

Aradi Első Takarékpénztár.

Meghívás

az „Aradi Első Takarékpénztár“

részvényeseinek

vasárnap, 1900. évi február hó 4-ikén

délelőtt 10 órakor

az intézet üléstermében (Atzél Péter-utca 1. szám) tartandó

— 59-ik évi rendes —

közgyűlésére.

Tárgysorozat:

- Elnöki intézkedés az alapszabályok 28. §-a értelmében.
- Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1899. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyesség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
- Az alapszabályok 29. §-ának rendelkezése szerint:
 - társulati elnöknek,
 - 6 igazgatónak,
 - 3 felügyelő-bizottsági rendes és egy póttagnak,
 - 12 bíráló-bizottsági tagnak és
 - 14 igazgató-választmányi tagnak három évre történő megválasztása.
- Netaláni indítványok. (Alapszabályok 23. §-a.)

Az alapszabályok 16. §-ának értelmében szavazati joggal bíró t. cz. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerű képviselői felkértek, hogy részvényeiket, vagy az ezekről szóló köz- vagy hitelintézeti letéti igazolványaikat, a képviselők pedig ezenkívül meghatalmazásait 1900. évi február hó 3-ig az intézeti főpénztárnál nyerendő elismervény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Aradon, 1900. január hó 14-én.

Az igazgatóság.

69731—1899. szám. tkv.

Póthirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Dr. Ispravnic Sever ügyvéd aradi lakos végrehajtható Tanaszku Steva és Tanaszku Szanda aradi lakosok végrehajtást szenv. elleni 14 frt 50 kr s jár. iránti végrehajtási ügyében a 4679/899 sz. a. kibocsájtott árverési hirdetményben az aradi 1146 sz. tjkvben. A + 1. sor 1516. hrsz. ingatlan 1080 frt kikiáltási árban az 1900. évi február hó 28-ik napjának d. u. 3 órájára kitűzött árverés az 1881. évi LX. t. cz. 167. §-alapján a Victoria takarékpénztár és hitelintézet végrehajtható érdekében és 500 frt tökékövetelés és járulékal kielégítése végett megtartatni fog.

Aradon, 1899. november 30-án az aradi kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság.

Bilkey,
kir. tszéki bíró.

605

Eladási hirdetmény.

A makói püspöki uradalom ezennel közhírré téteti, hogy a lelei gazdaságában 240 darab $\frac{5}{4}$ éves átvészezett hizlásra való süldő, melyek párja cirka 120—130 kiló, eladóvá tétetett.

Továbbá a nagykopáncsi gazdaságában a következő számeletti sertések kerülnek eladásra, úgy mint:

10 drb süldő mag kan,
37 drb öreg mag kan,
99 drb öreg mag kocza,
431 drb mult évi nyári malacz,
634 drb ideai téli malacz.

Az itt felsorolt sertések tiszta magalicza fajbeliek és további tenyésztésre minden tekintetben alkalmasak.

Venni szándékozók sziveskedjenek a sertéseket megtekinteni és az ajánlatukat az uradalmi tisztséghez Makón beadni.

Az uradalmi tisztség.

355—1900. p. m.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, kik az 1900. évi tenyésztésre ingyen selyempetét kívánják, hogy a polgármesteri hivatalban jelentkezve, neveiket s a kívánt petemennyiséget az ott kitett ivre feljegyezzék.

Később jelentkezők kevesebb petére tarthatnak igényt, jelentkezés a pete átvételére kötelező. Az ingyen petéket átvevők kötelezik magukat:

- Mástól petét el nem fogadni.
- A nyert pete mennyiséget kizárólag gubótermelésre fordítani.
- A termelt gubókat csakis a selyemtenyésztési felügyelőség megbízottjának s nem másnak átadni.

Az elsőosztályu gubók kilogrammonként 2 korona 20 fillérjével, a II-od osztályuak 1 korona 60 fillérjével, a hasznavehetetlen piszkos nedvesek pedig 20 fillérjével fognak beváltatni.

Azok, a kik a gubókat bárki másnak eladnák, a később meghatározandó összeg erejéig megfognak büntettetni.

Aradon, 1899. évi január hó 9.

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.

Magy. kir. államvasutak.

10149. szám.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak nagyváradi — szegedi vonalának 1665—1673. szelvényei között Algyő állomás mellett építendő Tiszahid alapozó — falazó — és biztosító munkáinak végrehajtására ezenel nyilvános versenytárgyalás hirdetetik.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármi folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay-féle világhírű

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczbort rövid időn fehérré, tisztává és ndűvé teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. **Serail-szappan** egy drb. 30 kr. **Serail-hőlgypor** egy doboz 70 kr. Kifűző és valódi **Epszappan** egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság

és gyomorgyengeség gyógyítására **ezrek mennek Karlsruheba** holott ezt a czélt itthon is elérhetik **Rozsnyay M.**

PEPSINBORA

használatát által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

A t. cz. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadság-szobrot ábrázolja.

K a p a t ó i

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógytárában **Arad, Szabadság-tér.**

Budapestben: **Török József és dr. Egger Leo „Nádor“** gyógyszer-tárában, valamint minden magyarországi gyógyszer-tárában.

Az ajánlatok alapjául szolgáló tervek, az egységárak jegyzéke, költségelőirányzat, a munkák végrehajtására vonatkozó feltételek, továbbá az ajánlati minta- és pályázati feltételek a magy. kir. államvasutak igazgatóság építési főosztályának tervtárában (Budapest Teréz-körút 56. sz. földszint) és az államvasutak aradi üzletvezetőségének pályafentartási osztályában megszerezhetők.

Ezen építés tárgyában teendő ajánlatok legkésőbb **f. évi február hó 20-án déli 12 óráig** nyújtandók be a magy. kir. államvasutak építési és pályafentartási főosztályának igazgatójánál (Budapest Teréz-körút 56. szám. II emelet).

Minden ajánlatát bélyegezve, lepecsételve és következő felirással ellátva nyújtandó be:

„Ajánlat a nagyváradi—szegedi vonal 1665/1673 szelv. közt Algyő állomás mellett építendő vasuti Tiszahid építési munkáinak elvállalására.“

Az ajánlat benyújthatása céljából 35,000 szóval harminczötezer korona bánatpénz készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon vagyis f. é. február hó 19-én déli 12 órájáig leteendő a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál. (Budapest Andrassy-út 73/75 földszint).

Értékpapírok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb utolsó napi árfolyam szerint vétetnek számításba de névértéken felül semmi esetre sem számítatnak.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénz térítve vérvény mellett adandók fel.

Budapest 1900 január 24-én.

Utánnomás nem díjaztatik.

Az
Aradi Közlöny

a vidék legterjedelmesebb és legolvasottabb politikai napilapja.

Megjelenik naponként legalább 12 oldalon.

F. évi február hó 1-ével újabb előfizetést nyit.

Előfizetési ár:

Február hóra helyben 2 korona, vidékre 2 korona 40 fillér.
Február—márczius hóra helyben 4 korona, vidékre 4 korona
80 fillér.

Ujjonnan belépő előfizetőink

Petőfi Sándor összes költeményeit

diszkötésben, azonfelül a

MAGYAR SZINMŰVÉSZET

gazdagon illusztrált könyvét — míg a készlet tart — in-
gyen megkapják.

MEGHIVÁS.

AZ ARADI IPAR- ÉS NÉPBANK

t. részvényesek

a folyó évi február hó 18-án délelőtt 10¹/₂ órakor

az intézet tanácstermében tartandó

XXX. évi rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívtnak.

N A P I R E N D:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére egy bizottság kiküldése.
 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1899. évi mérleg megállapítása, valamint a nyereség felosztása és felmentvény megadása iránti határozathozatal.
 3. Igazgatósági javaslat az alapszabályok 82., 86. és 141. §-ainak módosítása iránt.
 4. A részvényesek netáni indítványai.
- Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek az alapszabályok 8. és 68. §-ainak értelmében részvényeiket f. évi február hó 17-ig az intézet pénztáránál letéteményezni.

Kelt Aradon, 1900. január hó 27-én.

Varjassy József, elnök.

Kiváló minőségű, szállítható izzótestet
légszesz-izzófényhez

szállítok csomagolva portómentesen, legkevesebb 10 darabnak megrendelésénél, darabonként 60 fillérért.

Törhetlen esőveket (Cylindert) nem üveg-
ből, darabonként egy koronáért.

Chem. techn. Laboratorium

Bécs, IX., Glasergasse 4. 637

Borosjenő község előljárásgától.

1742—899. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Alólirott előljárásgát a Borosjenő községében építendő tűzoltószerszín, cselédlak, iroda s egyéb helyiségekből álló férőhelyiségek felépítésére újabb árlejtést hirdet 14156 korona költséggel. Az árlejtés határnapjául 1900. évi február hó 18-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik Borosjenő község-házához.

E határnapig írásbeli zárt

ajánlatok is efogadtatnak, de figyelembe csak úgy fognak vétetni, ha a 10 százalékos óvadékkal ellátva vannak, s azon kijelentést tartalmazzák, hogy ajánlattevő az árlejtési feltételeket ösmeri és azoknak magát aláveti.

Az árverési feltételek és költségvetés a borosjenői községi jegyzői irodában betekinthető.

Borosjenőn, 1900. évi január hó 21-én.

Strasser,
jegyző.Zsuska,
bíró.

Kisjenői járás főszolgabírája.

9855—1899. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Csintye községben üresedésbe jött jegyzői állásra pályázatot nyitok, s felhívom mindazokat, kik ezt az állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-ában előirt mi-

nősítést igazoló okmánynya főszerelt kérvényüket hozzá az 1900. évi február hó 17-nek d. e. 10 órájára kitűzött választási határidőt megelőző nap déli 12 órájáig annyival inkább adják be, mivel a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Kisjenőn, 1900. január 24.

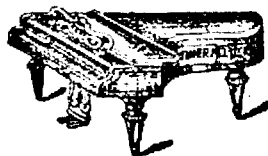
Csukay Gyula,
főszolgabíró.

KRISPIN JÓZSEF

hangszertermében

Aradon, Deák Ferencz-utca 28. sz. a. levő

(saját házában.)

A gazdag készletben levő új és átjátszott zongorák eladás és bérbeadásra a legjutányosabb árban rendelkezésre állanak a n. é. közönségnek.

Zongora hangolások és javítások jutányos ár mellett.

Ugyanott minden más hangszerek u. m. hegedük és hangszerekhez szükséges kellekek, egyes alkatrészek nagy választékban kaphatók.

Az összes bel- és külföldi zeneirodalmi újdonságok mindig készletben vannak s minden legújabb zenemű hangjegyei kaphatók.

Harminczezer kötetből álló szépirodalmi kölcsönkönyvtár, magyar, német és francia munkákból havonként 80 krajczár, kötetenként 50 krajczár olvasási díj mellett.

Uzletemet a nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlva, biztosítom lelkiismeretes, pontos kiszolgálásról.

Krispin József, ARAD, Deák Ferencz-
utca 28. szám alatt.